KONRAD ADENAUER STIFTUNG

REGIONAL ANTI-CORRUPTION INITIATIVE

The AIRE Centre
Advice on Individual Rights in Europe

Manual privind instrumentele și bunele practici utilizate în cooperarea internațională în scopul recuperării activelor

Titlu
Manual privind instrumentele și bunele practici utilizate în cooperarea internațională în scopul recuperării activelor

Edituri
Centrul de consiliere privind drepturile individuale în Europa
(Advice on Individual Rights in Europe - AIRE)
Inițiativa regională anticorupție
(Regional Anti-corruption Initiative - RAI)

Din partea editurilor,
Biljana Braithwaite Vladan Joksimovic

Autori
Experți AML Consulting (Global) Ltd:
Jill Thomas
Lawrence Day
Fiona Jackson

Editor
Desislava Gotskova

Design și tipar
UrbanGRAF, Sarajevo, Bosnia și Herțegovina

© RAI2019
Toate drepturile rezervate. Orice retipărire sau utilizare neautorizată a acestui material este interzisă.

Perspectivele prezentate în publicație nu reflectă neapărat poziția oficială a Inițiativei regionale anticorupție sau a statelor sale membre.

Manual privind instrumentele și bunele practici utilizate în cooperarea internațională în scopul recuperării activelor

Autor: AML Consulting (Global)
Centrul de consiliere privind drepturile individuale în Europa
(Advice on Individual Rights in Europe - AIRE)
Inițiativa regională anticorupție (Regional Anti-corruption Initiative - RAI)
2019

CUPRINS

Prefață 8

1. Introducere 9

2. Terminologia specifică recuperării activelor 10

2.1. Recuperarea activelor 10

2.2. Activele 10

2.3. Urmărirea și identificarea activelor 11

2.4. Înghețarea, sechestrarea și indisponibilizarea 11

2.5. Confiscarea și deposedarea 12

2.6. Confiscarea care nu se bazează pe o sentință de condamnare 12

2.7. Confiscarea bazată pe obiectul infracțiunii 13

2.8. Confiscarea bazată pe valoarea sau contravaloarea bunurilor 13

2.9. Valorificarea activelor 14

2.10. Dispunerea de activele confiscate 14

2.11. Acordul de partajare a activelor 14

3. Legislația și normele internaționale, regionale și europene 15

3.1. Legislația și normele internaționale 15

3.2. Legislația regională 17

3.3. Legislația Uniunii Europene 18

3.4. Sancțiuni și liste de sancțiuni 19

4. Mecanisme regionale și internaționale de recuperare a activelor 20

4.1. Rețeaua Camden Inter-agenții de Recuperare a Creanțelor (CARIN) și alte rețele inter-agenții de recuperare a creanțelor (ARIN) 20

4.2. Oficiile naționale de recuperare a creanțelor (ARO) 23

4.3. Europol 25

4.4. Eurojust 26

4.5. Rețeaua Judiciară Europeană 26

4.6. EGMONT 27

4.7. StAR 27

4.8. Interpol 27

4.9. Filiera Ofițerilor de legătură / Ambasadelor 28

5. Urmărirea activelor la nivel internațional 29

5.1. Oportunitatea formulării unei cereri de urmărire a activelor la nivel internațional 29

5.2. Stabilirea canalului adecvat 30
5.3. Studiul de caz A: Utilizarea filierei ARO pentru inițierea unei cereri de urmărire a activelor 31
5.4. Studiul de caz B: Utilizarea filierei CARIN / ARIN pentru înaintarea cererii de urmărire a activelor 38
5.5. Studiul de caz C: Adresarea unei cereri de urmărire a activelor către Interpol 41
6. Echipele comune de anchetă (JIT) 43
7. Urmărirea activelor în jurisdicțiile offshore 48
7.1. Ce este o jurisdicție offshore? 48
7.2. Trusturile 49
7.3. Tipurile de informații deținute de entitățile din jurisdicțiile offshore 50
7.4. Cum poate fi obținută cooperarea internațională? 52
7.5. Glosar de termeni referitori la jurisdicțiile offshore 52
8. Înghețarea și sechestrarea activelor 54
8.1.Transmiterea cererilor internaționale de înghețare și sechestrare a activelor în cadrul procedurilor penale 54
8.2.Primirea cererilor internaționale de înghețare și sechestrare a activelor în cadrul procedurilor penale 56
9. Confiscarea și deposedarea 58
9.1. Transmiterea cererilor internaționale de confiscare a activelor în cadrul procedurilor penale 58
9.2.Transmiterea și primirea cererilor internaționale de înghețare, sechestrare și confiscare a activelor în cadrul procedurilor de confiscare care nu se bazează pe o sentință de condamnare 60
9.3. Ordinele de confiscare a averilor nejustificate 61
9.4. Ordinele de confiscare a averilor nejustificate în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord 62
10. Restituirea și dispunerea de activele confiscate: Acordurile de partajare a activelor 64
11. Asistența judiciară reciprocă pentru recuperarea activelor 66
12. Prezentare generală a Acordurilor bilaterale de recuperare a activelor existente în regiune 68
13. Acronime și Abrevieri 70
14. Surse utile de informații 73
15. Anexe 75

Prefață

Cooperarea judiciară eficientă la nivel internațional este un deziderat cunoscut ca fiind greu de atins. Barierele lingvistice, diferențele între legislațiile și procedurile naționale, precum și abordările culturale diferite ridică provocări personalului responsabil cu aplicarea legii, procurorilor, avocaților și judecătorilor la momentul interacțiunii cu omologii lor străini. Această provocare este cu atât mai mare atunci când cooperarea la nivel internațional vizează recuperarea activelor. Activele trebuie localizate rapid, înainte de a fi transferate. Pentru a atinge acest scop, procurorii și judecătorii trebuie să dețină o cunoaștere temeinică a legislației naționale în ceea ce privește aspectele tehnice și juridice ale înghețării, sechestrării și confiscării activelor, precum și a diferențelor care decurg din tratamentul juridic al acestor aspecte în alte jurisdicții.

În anul 2017, Centrul de consiliere privind drepturile individuale în Europa (AIRE) și Inițiativa regională anticorupție (RAI) și-au unit eforturile pentru a veni în sprijinul jurisdicțiilor din Europa de Sud-Est în scopul creșterii capacității de recuperare a activelor în această regiune. La începutul anului 2018, în urma unei analize aprofundate și a unor sesiuni extinse de consultații și numeroase deliberări conduse de un grup de experți din Europa de Sud-Est și nu numai, a fost publicat un studiu intitulat *Recuperarea activelor în Balcanii Occidentali: O analiză comparativă a legislației și practicii.*

Această publicație concluzionează faptul că informațiile statistice disponibile indică un nivel scăzut de cooperare internațională în domeniul recuperării activelor. Studiul sugerează că factorul care contribuie la această situație este lipsa cunoștințelor referitoare la instrumentele și mijloacele utilizate în cooperarea internațională în vederea recuperării activelor. În consecință, o primă recomandare este aceea de a consolida capacitatea instituțiilor responsabile cu aplicarea legii, a parchetelor și organismelor judiciare de a pune în practică instrumentele de cooperare internațională în cazurile de recuperare a activelor, urmărind sechestrarea și confiscarea activelor aflate în afara propriilor jurisdicții.

Manualul de față a fost redactat ca răspuns la recomandarea de mai sus. Acesta vine în completarea demersurilor permanente de consolidare a capacităților existente în zona Europei de Sud-Est și va fi utilizat în cadrul mai multor sesiuni de instruire dedicate sprijinirii autorităților implicate în recuperarea activelor la nivel internațional. Acest Manual este completat de un Manual privind Recuperarea eficientă a activelor pentru jurisdicțiile din Europa de Sud-Est. Ambele publicații au fost elaborate în paralel, luându-se în considerare același concept și același obiectiv de ansamblu.

Centrul de consiliere privind drepturile individuale în Europa (AIRE) și Inițiativa regională anticorupție (RAI) doresc să aducă mulțumiri Guvernului britanic pentru angajamentul, sprijinul financiar substanțial și îndrumările oferite, Fundației Konrad Adenauer pentru că s-a alăturat acestui proiect, susținând și participarea altor beneficiari și nu în ultimul rând Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) pentru susținerea demersurilor inițiale care au condus la acțiuni substanțiale în zona Europei de Sud-Est.

1. Introducere

Acest manual dorește să vină în sprijinul specialiștilor în domeniul recuperării activelor, oferindu-le acestora îndrumări referitoare la bunele practici în cooperarea mondială, în scopul asigurării eficienței procesului de recuperare a activelor la nivel internațional. Manualul conține informații relevante despre legislația internațională și europeană în domeniul recuperării activelor, precum și despre normele și mecanismele de cooperare internațională, fiind un instrument accesibil tuturor anchetatorilor, procurorilor, judecătorilor și altor instituții implicate în urmărirea, identificarea, înghețarea, sechestrarea, confiscarea (inclusiv confiscarea fără condamnare penală) și dispunerea de activele confiscate. De asemenea, acesta oferă o perspectivă de ansamblu asupra acordurilor bilaterale și multilaterale de cooperare în domeniul recuperării activelor existente în zona Europei de Sud-Est. Manualul include atât procesul de asistență juridică reciprocă preliminară, cât și cel de asistență juridică reciprocă. Nu este însă abordată tema gestiunii transfrontaliere a activelor.

Acest manual poate fi utilizat de către formatori ca instrument auxiliar în cadrul sesiunilor naționale de instruire și poate fi oferit participanților la curs. Nu în ultimul rând, el reprezintă o resursă la care instituțiile de formare judiciară și autoritățile pentru administrarea activelor pot apela în scopul desfășurării activității lor operative.

2. Terminologia specifică recuperării activelor

Specialiștii utilizează o varietate de termeni și sintagme în activitatea de recuperare a activelor. Adesea, acești termeni variază de la o jurisdicție la alta. Acest lucru poate cauza probleme în înțelegerea cu exactitate a cererilor internaționale de urmărire a activelor sau de punere în aplicare a ordinelor de înghețare, sechestrare și confiscare a activelor. Conform bunelor practici agreate de specialiști, o cerere internațională (fie de asistență juridică reciprocă preliminară, sau de asistență juridică reciprocă pe parcurs) trebuie să descrie cerințele. Acest lucru va permite statelor vizate să depășească terminologia și să ajungă la esența problemei, evitând astfel orice neînțelegere cauzată de utilizarea unor termeni sau sintagme diferite.

Mai jos se regăsește o listă de cuvinte și sintagme utilizate frecvent în domeniul recuperării activelor, împreună cu explicațiile de specialitate și definițiile agreate prin Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva Corupției (UNCAC) și Convenția de la Varșovia a Consiliului Europei (CoE), acolo unde aceste definiții sunt disponibile.

2.1. Recuperarea activelor

Acest manual utilizează noțiunea de „recuperare a activelor” pentru a descrie toate etapele procesului prin care infractorii sunt deposedați de bunurile obținute prin mijloace ilicite[1], inclusiv urmărirea, identificarea, înghețarea, sechestrarea, confiscarea, restituirea și dispunerea de activele confiscate.

2.2. Activele

Activele includ bunurile utilizate în comiterea infracțiunii (instrumentele) și produsele infracțiunii. Produsele infracțiunii sunt adesea descrise ca fiind profitul sau beneficiul material rezultat în urma comiterii infracțiunii. Produsele infracțiunii se împart în produse directe ale infracțiunii, denumite și obiectul infracțiunii, și produse indirecte ale infracțiunii. Pornind de la exemplul unui jaf armat la o unitate bancară, instrumentele utilizate în comiterea infracțiunii ar fi arma folosită pentru a amenința personalul băncii și mașina infractorilor; produsele directe ale infracțiunii ar fi banii sustrași din bancă, iar produsele indirecte ale infracțiunii ar fi proprietățile imobiliare achiziționate cu banii respectivi.

Documentele utilizate la nivel internațional și regional definesc activele în felul următor:

„Instrumentele infracțiunii” reprezintă orice bunuri utilizate sau destinate utilizării, în orice mod, în întregime sau în parte, pentru a comite o infracțiune sauinfracțiuni. (Convenția de la Varșovia a Consiliului Europei (CoE) A. 1(c))

[1] Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva Corupției (2005) utilizează termenul de recuperare a activelor pentru a face referire la recuperarea activelor rezultate exclusiv în urma actelor de corupție.

„Bun” înseamnă un bun de orice natură, corporal sau necorporal, mobil sau imobil, tangibil sau intangibil, precum și actele juridice sau documentele care atestă un titlu sau un drept asupra unui astfel de bun. (UNCAC A. 2(d); Convenția de la Varșovia a Consiliului Europei (CoE) A. 1(b))

„Produsele infracțiunii” se referă la orice bun care decurge din sau este obținut, direct sau indirect, prin comiterea unei infracțiuni. (UNCAC A. 2 (e))

„Produse” se referă la orice avantaj economic care decurge din sau este obținut, direct sau indirect, prin comiterea unor infracțiuni. Acestea pot consta în orice bun definit în cuprinsul prezentului articol. (Convenția de la Varșovia a Consiliului Europei (CoE) A. 1(a))

2.3. Urmărirea și identificarea activelor

Urmărirea și identificarea activelor implică procesul aferent anchetei penale și investigației financiare în scopul identificării și localizării activelor, fie în jurisdicția unde are loc ancheta penală, fie în altă jurisdicție în cazul în care a fost înaintată o cerere internațională de urmărire a activelor. Identificarea activelor urmărește demascarea persoanei care deține sau controlează activele în cauză.

2.4. Înghețarea, sechestrarea și indisponibilizarea

După urmărirea și identificarea activului și odată cu deschiderea anchetei asupra cazului, activul ar trebui supus înghețării, sechestrării sau indisponibilizării, pentru a preveni mutarea acestuia în perioada premergătoare emiterii sentinței finale până la momentul confiscării efective. În cazul în care activele nu sunt înghețate sau sechestrate, potențialul făptuitor al infracțiunii le-ar putea muta în încercarea de a le ascunde sau de a se debarasa de acestea. Înghețarea și sechestrarea se bazează pe un ordin emis de o instanță judecătorească. În cazul în care un activ face obiectul unui ordin de înghețare, acesta rămâne acolo unde este; de exemplu, un cont bancar poate fi înghețat. În cazul în care un activ face obiectul unui ordin de sechestrare, acesta este preluat în posesia statului; de exemplu, o mașină poate fi sechestrată. Înghețarea și sechestrarea sunt considerate ca fiind o formă de „reținere” a bunurilor.

Termenul de indisponibilizare este folosit pentru a descrie interdicția temporară de a transfera, converti, înstrăina sau muta bunurile deținute de o anumită persoană, interdicție care poate opera și pe baza unui ordin emis de o instanță judecătorească. În acest caz, activul respectiv rămâne de obicei la proprietar. Ordinul de restricție vizează persoana și nu activul în cauză, deși bunurile vor fi descrise ca fiind „indisponibilizate” sau supuse unui ordin de indisponibilizare.

„Înghețarea” sau „sechestrarea” înseamnă interdicția temporară de a transfera, converti, înstrăina sau muta bunurile sau instituirea provizorie a custodiei sau controlului asupra bunurilor pe baza unui ordin emis de o instanță sau o altă autoritate competentă. (UNCAC A. 2 (f); Convenția de la Varșovia a Consiliului Europei (CoE) A. 1(g))

2.5. Confiscarea și deposedarea

Confiscarea este procesul prin care făptuitorul este privat definitiv de produsele infracțiunii, în urma comunicării sentinței finale. Deposedarea este un termen utilizat de obicei pentru a descrie procesul prin care făptuitorul este privat definitiv de instrumentele infracțiunii sau de orice active obținute în mod ilicit, cum ar fi drogurile sau armele, fie înainte fie după comunicarea sentinței finale. Cu toate acestea, cei doi termeni sunt folosiți interșanjabil în anumite jurisdicții. Termenul „deposedare" poate fi folosit în locul termenului „confiscare" și invers.

„Confiscarea", care include și deposedarea, după caz, înseamnă privarea definitivă de bunuri, pe baza unui ordin emis de o instanță sau o altă autoritate competentă. (UNCAC A. 2 (g))

„Confiscarea" este o sancțiune sau o măsură dispusă de o instanță în urma procedurilor în legătură cu o infracțiune sau infracțiuni, având drept rezultat privarea definitivă de bunuri.

2.6. Confiscarea care nu se bazează pe o sentință de condamnare

Confiscarea care nu se bazează pe o sentință de condamnare este acel proces de confiscare a activelor care nu presupune condamnarea unei anumite persoane pentru comiterea unei infracțiuni în legătură cu activele respective. Aceasta poate avea loc în cadrul unor proceduri penale sau civile. Mai jos sunt patru exemple de confiscare care nu se bazează pe o sentință de condamnare:

a) Confiscarea produselor și instrumentelor infracțiunii în cadrul urmăririi penale, în acele situații în care există dovezi suficiente la dosar însă condamnarea nu este posibilă fie din cauza decesului, absenței sau incapacității psihice a făptuitorului, fie din alte motive care stau în calea unei condamnări definitive.

b) Confiscarea extinsă:
Confiscarea extinsă are loc atunci când sunt confiscate și active care nu fac obiectul infracțiunii pentru care făptuitorul este adus în fața instanței. În acest caz, confiscarea este „extinsă" și asupra activelor care nu constituie instrumente, produse directe sau indirecte ale infracțiunii urmărite penal. Confiscarea extinsă nu se aplică doar beneficiului rezultat în urma infracțiunii propriu-zise pentru care este condamnat făptuitorul, ci include întregul beneficiu rezultat din activitatea infracțională în general. Autoritățile nu au obligația de a stabili o legătură între potențialele active care fac obiectul infracțiunii și comportamentul infracțional specific pentru care persoana este acuzată. Dimpotrivă, confiscarea poate fi bazată pe dovezi indirecte sau inferențe. Lipsa unei concordanțe între activele deținute de o persoană și sursele legitime ale veniturilor acesteia și/sau existența unor dovezi generale cu privire la implicarea în acțiuni ilicite în scopul obținerii de profit ar putea fi luate în calcul pentru a justifica „extinderea" confiscării și asupra altor active (de exemplu, istoricul condamnărilor, dovada implicării într-o organizație criminală). Întrucât mulți dintre acești termeni se bazează în mare măsură pe percepție, țările încearcă adesea să îi adapteze în funcție de legislația sau practicile proprii. Prin urmare, în completarea celor de mai sus, anumite țări consideră și impozitarea produselor infracțiunii ca pe o formă de confiscare extinsă.

c) Deposedarea bazată pe proceduri civile:
Deposedarea bazată pe proceduri civile este o acțiune *in rem* care necesită dovada faptului că activul în cauză este un instrument sau produs al infracțiunii, însă nu presupune stabilirea cu certitudine a culpei persoanei dincolo de orice îndoială rezonabilă.

d) Averea nejustificată:
Averea nejustificată este asociată acelor situații în care o persoană deține sau se bucură de un nivel de bunăstare care nu ar fi putut fi atins pe căi legale sau care nu poate fi explicat prin alte mijloace, cum ar fi o moștenire, un câștig la loterie sau un cadou.

2.7. Confiscarea bazată pe obiectul infracțiunii

Confiscarea bazată pe obiectul infracțiunii reprezintă confiscarea bunurilor propriu-zise sau efective dovedite ca fiind produse sau instrumente ale infracțiunii.

2.8. Confiscarea bazată pe valoarea sau contravaloarea bunurilor

Confiscarea bazată pe valoarea bunurilor are loc atunci când persoana condamnată este obligată să plătească o sumă de bani egală cu valoarea beneficiului infracțiunii. Instanța competentă stabilește valoarea „beneficiului" persoanei condamnate asociat unei anumite infracțiuni. Ordinul de confiscare se aplică asupra acelei valori. În acest caz, instanța nu pune accent pe instrumentele (decât atunci când este vorba de active ilegale precum armele sau drogurile) și produsele efective ale infracțiunii, ci pe valoarea în bani a beneficiului infracțiunii. Ordinul de confiscare poate fi dus la îndeplinire sau „achitat" de făptuitor prin orice mijloace disponibile, inclusiv bunuri legale.

Adesea, instrumentele sau produsele efective ale infracțiunii nu se mai află în posesia persoanei condamnate la momentul emiterii ordinului de confiscare. Confiscarea bazată pe contravaloarea bunurilor permite stabilirea valorii produselor și/sau instrumentelor infracțiunii și confiscarea unei valori echivalente care „substituie" instrumentele sau produsele efective ale infracțiunii.

2.9. Valorificarea activelor

Valorificarea activelor are loc prin convertirea activelor, bunurilor sau serviciilor în bani în urma vânzării.

2.10. Dispunerea de activele confiscate

Dispunerea de activele confiscate este procesul prin care acestea sunt vândute sau distruse.

2.11. Acordul de partajare a activelor

Un Acord de partajare a activelor este un document care reflectă înțelegerea dintre două sau mai multe state cu privire la partajarea activelor, în situațiile în care activele supuse anchetării și urmăririi penale într-un anumit stat sunt indisponibilizate și administrate de către un alt stat. De exemplu, două state implicate pot decide să împartă între ele produsele infracțiunii în cote egale (50/50).

3. Legislația și normele internaționale, regionale și europene

Capitolul trei se referă la normele internaționale, europene și regionale care fie asigură o bază a cooperării internaționale pentru recuperarea activelor, fie promovează un cadru eficient al cooperării internaționale pentru recuperarea activelor.

3.1. Legislația și normele internaționale

Următoarele Convenții ONU pot fi utilizate de către jurisdicțiile semnatare ale Convențiilor relevante ca și bază a cooperării internaționale pentru recuperarea activelor. Aceste Convenții conțin prevederi referitoare la cooperarea internațională în ceea ce privește atât procesul de urmărire și identificare cât și procesul de înghețare, sechestrare, confiscare și dispunere de activele confiscate.

3.1.1. Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate transnaționale din 2000 (UNTOC)

UNTOC este principala Convenție ONU dedicată combaterii criminalității organizate. Aceasta acoperă infracțiuni precum implicarea într-un grup infracțional organizat, spălarea banilor, corupția și obstrucționarea justiției, dar și alte infracțiuni pedepsite cu privarea de libertate pentru cel puțin patru ani sau supuse unor sancțiuni mai severe. Infracțiunea trebuie să fie de natură transnațională și să implice un grup infracțional organizat, ambele aspecte fiind reglementate în legislație[2].

Articolul 13 privind Cooperarea internațională în scopul confiscării asigură baza legală a cererilor transmise între jurisdicții în vederea deschiderii procedurii de anchetă financiară (pentru urmărirea și identificarea activelor) și înghețării, sechestrării și confiscării bunurilor, produselor și instrumentelor infracțiunii.

Articolul 14 privind Dispunerea de produsul infracțiunii sau de bunurile confiscate conține prevederi referitoare la înțelegerile dintre jurisdicții în ceea ce privește dispunerea de și restituirea activelor înghețate sau sechestrate de către o jurisdicție în urma cererii formulate de o altă jurisdicție. Este încurajată încheierea unor acorduri de partajare a activelor între state, în scopul despăgubirii victimelor și restituirii activelor către deținătorii legitimi ai acestora.

Articolul 18 (3) g se referă la Asistența judiciară reciprocă în scopul strângerii probelor referitoare la existența activelor, prin identificarea sau urmărirea produselor infracțiunii, bunurilor, instrumentelor sau a altor lucruri în scopul strângerii elementelor de probă.

Articolul 19 privind Anchetele comune prevede necesitatea ca jurisdicțiile să încheie acorduri sau înțelegeri bilaterale sau multilaterale, în baza cărora, pentru cauzele care fac obiectul anchetelor, urmăririlor sau procedurii judiciare în unul sau mai multe state, autoritățile competente respective pot stabili instanțe de anchetă comune. Astfel, sunt create oportunități pentru urmărirea și identificarea activelor în vederea confiscării lor ulterioare.

[2] Materiale explicative suplimentare sunt disponibile în Ghidul legislativ UNTOC: https://www.unodc.org/pdf/crime/legislative_guides/Legislative%20guides_Full%20version.pdf

3.1.2. Convenția din 2005 a Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (UNCAC)

UNCAC ar trebui să constituie baza legală a cooperării internaționale în vederea recuperării activelor asociate infracțiunilor de corupție, atât din sectorul public cât și din cel privat[3].

Capitolul V al Convenției se referă la restituirea activelor obținute din activități de corupție. „Recuperarea activelor" este definită acolo ca fiind „un principiu fundamental al Convenției, iar Statele părți vor coopera și își vor acorda asistență reciprocă în acest sens, în cea mai mare măsură posibilă."

Articolele 53, 54 și 55 prevăd cerințele pentru recunoașterea ordinelor de confiscare între state și mecanismele de implementare a ordinelor respective. Mai exact, articolul 54 (1) c face referire la luarea măsurilor necesare pentru a permite confiscarea activelor în absența unei condamnări, atunci când autorul infracțiunii nu poate fi urmărit penal din cauza decesului, evadării sau absenței ori în alte cazuri corespunzătoare. Articolul 57 prevede Restituirea și dispunerea de activele confiscate.

Articolul 59 precizează faptul că jurisdicțiile ar trebui să ia în considerare încheierea unor acorduri sau înțelegeri bilaterale ori multilaterale cu scopul de a consolidaeficiențacooperării internaționale în vederea recuperării activelor asociateinfracțiunilorde corupție.

3.1.3. Cele 40 de Recomandări ale Grupului de Acțiune Financiară Internațională (GAFI) (2012)

Grupul de Acțiune Financiară Internațională (GAFI) este un organism inter-guvernamental care elaborează politici, stabilește standarde și promovează implementarea eficientă a unor măsuri legale, operative și de reglementare pentru combaterea spălării banilor, finanțării terorismului și a infracțiunilor financiare conexe. Aceste standarde includ și măsurile de recuperare a activelor. Recomandările GAFI reprezintă un standard recunoscut la nivel internațional de combatere a activităților infracționale, oferind instrumentele necesare în vederea prevenirii spălării produselor activității de corupție. Deși jurisdicțiile din Balcanii Occidentali nu sunt membre GAFI, Comitetul MONEYVAL deține calitatea de membru asociat și realizează propriile evaluări ale țărilor din Balcanii Occidentali pe baza standardelor GAFI.

Recomandarea 38 prevede standarde orientative în ceea ce privește cooperarea internațională în etapa asistenței judiciare reciproce în cadrul procesului de recuperare a activelor, standarde referitoare la înghețarea, sechestrarea, administrarea, confiscarea și partajarea activelor. Statele trebuie să se asigure că dețin autoritatea de „a trece imediat la acțiune" ca răspuns la cererile lansate în legătură cu recuperarea activelor.

[3] Materiale explicative suplimentare sunt disponibile în Ghidul legislativ și în Ghidul tehnic UNCAC: https://www.unodc.org/pdf/corruption/CoC_LegislativeGuide.pdf și https://www.unodc.org/documents/corruption/Technical_Guide_UNCAC.pdf

Acest lucru include și oferirea unui răspuns la cererile bazate pe proceduri de confiscare fără condamnare penală, în măsura permisă de cadrul legal național.

3.2. Legislația regională

3.2.1. Convenția din 1959 a Consiliului Europei privind asistența judiciară reciprocă în materie penală (Convenția din 1959 privind asistența judiciară reciprocă)

Convenția din 1959 privind asistența judiciară reciprocă prevede condițiile generale referitoare la asistența judiciară reciprocă între statele membre ale Consiliului Europei. Este cea mai uzuală metodă de cooperare internațională și, în ceea ce privește recuperarea activelor, poate fi folosită ca bază pentru investigația financiară destinată urmăririi și identificării activelor dar și pentru cererile de înghețare, sechestrare și confiscare a activelor.

3.2.2. Convenția din 2005 privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului (ETS 198) („Convenția de la Varșovia")

Convenția de la Varșovia vine în completarea Convenției din 1990 de la Strasbourg privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii (ETS 141) în legătură cu recuperarea activelor. Capitolul IV cuprinde prevederi extinse referitoare la toate aspectele cooperării internaționale pentru recuperarea activelor, inclusiv prevederi referitoare la derularea anchetelor de urmărire a activelor, accesul la date financiare și urmărirea conturilor, cadrul legal aplicabil statelor solicitante, cu privire la informațiile necesare formulării cererilor, cât și statelor cărora le este adresată cererea, cu privire la informațiile care trebuie furnizate și la furnizarea de informații spontane. Convenția de la Varșovia conține și prevederi referitoare la punerea în aplicare a ordinelor de înghețare, sechestrare și confiscare, inclusiv a ordinelor bazate pe proceduri de confiscare fără sentință de condamnare, administrarea activelor și dispunerea de activele confiscate în dosarele internaționale.

3.2.3. Convenția penală din 1999 privind corupția (ETS 173) („Convenția de la Strasbourg din 1999")

Convenția Consiliului Europei privind corupția conține prevederi mai puțin detaliate în ceea ce privește recuperarea activelor la nivel internațional. Cu toate acestea, Articolul 30 prevede, în manieră foarte folositoare, anumite măsuri de comunicare directă între autoritățile competente în situații de urgență, cererile de asistență judiciară reciprocă fiind în acest caz transmise în paralel prin intermediul autorităților centrale. Acesta ar putea fi un aspect crucial când este vorba despre cereri de înghețare și sechestrare a unor active care pot dispărea rapid.

3.3. Legislația Uniunii Europene

3.3.1 Decizia-cadru 2001/500/JAI a Consiliului privind spălarea banilor, identificarea, urmărirea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunii. Aceasta prevede infracțiunile pentru care ar trebui să se recurgă la confiscare și introduce conceptul de confiscare bazată pe valoare.

3.3.2 Decizia-cadru 2003/577/JAI a Consiliului din 22 iulie 2003 privind executarea în Uniunea Europeană a ordinelor de înghețare a bunurilor sau a probelor. Introduce principiul recunoașterii reciproce a ordinelor de înghețare și sechestrare.

3.3.3 Decizia-cadru 2005/212/JAI a Consiliului din 24 februarie 2005 privind confiscarea produselor, a instrumentelor și a bunurilor având legătură cu infracțiunea. Prevede confiscarea activelor transferate unui terț și confiscarea extinsă.

3.3.4 Decizia-cadru 2006/783/JAI a Consiliului din 6 octombrie 2006 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce pentru hotărârile de confiscare. Introduce principiul recunoașterii reciproce a ordinelor de confiscare.

3.3.5 Decizia 2007/845/JAI a Consiliului privind cooperarea dintre oficiile de recuperare a creanțelor din statele membre în domeniul urmăririi și identificării produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni sau a altor bunuri având legătură cu infracțiunile („Decizia Consiliului privind Oficiile de recuperare a creanțelor”)

Decizia 2007/845/JAI a Consiliului obligă statele membre să înființeze sau să desemneze Oficii de recuperare a creanțelor (ARO) ca puncte naționale centrale de contact, care să faciliteze, prin cooperarea strânsă, urmărirea pe cea mai rapidă cale posibilă la nivelul UE a produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni. Decizia permite Oficiilor de recuperare a creanțelor schimbul de informații și bune practici, atât la cerere cât și spontan, indiferent de statutul acestora (autoritate administrativă, de aplicare a legii sau judiciară). Prin această Decizie, li se solicită Oficiilor de recuperare a creanțelor schimbul de informații, conform condițiilor referitoare la perioada de timp în care Oficiile trebuie să răspundă la cererile de urmărire a activelor, condiții prevăzute în Decizia-cadru 2006/960/JAI a Consiliului („Inițiativa suedeză”) privind simplificarea schimbului de informații și date operative între autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre ale Uniunii Europene. Decizia se referă la cererile formulate atât pe baza procedurilor penale, cât și pe baza procedurilor civile, în măsura permisă de legislația națională a statului membru în cauză. Decizia oferă și un cadru legal în ceea ce privește urmărirea și identificarea activelor între Oficiile de recuperare a creanțelor din statele membre UE, indiferent de statutul acestora conform legislației naționale și indiferent dacă au fost înființate în cadrul unei structuri de aplicare a legii, judiciare sau administrative.

3.3.6 Directiva 2014/42/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 3 aprilie 2014 privind înghețarea și confiscarea instrumentelor și produselor infracțiunilor săvârșite în Uniunea Europeană. Directiva din 2014 urmărește să simplifice Deciziile-cadru din 2001 și 2005 ale Consiliului. Astfel, aceasta aduce prevederi suplimentare referitoare la confiscarea bazată pe valoarea activelor și confiscarea extinsă. De asemenea, introduce prevederea referitoare la confiscarea fără sentință de condamnare, în situațiile în care acuzatul a dispărut sau nu poate fi urmărit penal pe motiv de boală.

3.3.7 Regulamentul (UE) 2018/1805 („Regulamentul din 2018”)

Regulamentul (UE) 2018/1805 din 2018 a fost emis pentru a aduce clarificări la Decizia-cadru 2003/577/JAI a Consiliului privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de înghețare a bunurilor sau a probelor și la Decizia-cadru 2006/783/JAI a Consiliului privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce pentru hotărârile de confiscare. În mod similar celor două Decizii anterioare, Regulamentul din 2018 instituie un sistem de recunoaștere reciprocă a ordinelor de înghețare și confiscare între statele membre UE, precizând situațiile în care ar trebui recunoscute ordinele de înghețare și confiscare, precum și cazurile în care statele membre UE pot refuza recunoașterea acestora. Scopul este de a încuraja autoritățile din statul solicitat (care primește cererea) să recunoască în mod automat un ordin emis de o instanță din statul emitent (care lansează cererea), fără a mai fi solicitate alte ordine în statul solicitat, proces care ar consuma mult timp. Un model de „certificat” de înghețare și confiscare se regăsește în anexa Regulamentului. Statele emitente completează și traduc formularul care trebuie transmis statului solicitat, împreună cu ordinul original, nefiind necesară traducerea acestuia din urmă. Regulamentul conține și prevederi referitoare la administrarea și dispunerea de bunurile înghețate sau confiscate, restituirea bunurilor și despăgubirea victimelor. Sunt prevăzute de asemenea obligațiile statelor membre față de persoanele afectate și căile de atac disponibile. Regulamentul nu se aplică ordinelor de înghețare și confiscare rezultate în urma procedurilor civile sau administrative și prin urmare exclude confiscarea civilă care nu se bazează pe o sentință de condamnare. Regulamentul se aplică ordinelor transmise la data sau după data de 19 decembrie 2020.

3.4 Sancțiuni și liste de sancțiuni

Numeroase organisme și instituții internaționale emit liste care cuprind numele persoanelor fizice și juridice sau jurisdicțiile care nu se conformează „standardelor” stabilite de acestea. Aceste liste sau sancțiuni sunt adesea factorul catalizator al anchetelor care fac apel la cooperarea internațională în vederea recuperării activelor. Consiliul de Securitate al ONU emite sancțiuni pentru a „restaura pacea și securitatea”. Uniunea Europeană deține o listă a persoanelor fizice și juridice care fac obiectul sancțiunilor internaționale. În multe situații, aceste sancțiuni impun asupra instituțiilor din sectorul financiar obligația de a îngheța activele deținute de persoanele fizice sau juridice aflate pe listele respective. Acțiunile din sectorul financiar pot duce la întocmirea unor rapoarte de tranzacții suspecte, care sunt transmise Unităților de Informații Financiare (UIF) de la nivel național, care la rândul lor pot iniția o anchetă în domeniul spălării banilor. Comisia Europeană gestionează o listă consolidată la nivelul UE privind persoanele, grupurile și entitățile care fac obiectul sancțiunilor financiare. Baza de date este administrată și actualizată de Comisia Europeană, listele consolidate de sancțiuni financiare care constau în înghețarea activelor fiind publicate în diferite formate[4].

4 https://data.europa.eu/euodp/en/data/dataset/consolidated-list-of-persons-groups-and-entities-subject-to-eu-financial-sanctions

4. Mecanisme regionale și internaționale de recuperare a activelor

Cooperarea judiciară eficientă la nivel internațional este în general un obiectiv nu tocmai ușor de atins. În ceea ce privește recuperarea activelor, diferențele legate de legislația națională, politicile, instituțiile și procedurile locale îngreunează și mai mult schimbul eficient de informații. Activele suspectate ca fiind localizate în alte jurisdicții decât în statul în care are loc urmărirea penală a acestora sunt întotdeauna supuse riscului de a fi mutate, ascunse sau transferate unui terț, în încercarea de a tăinui numele adevăratului posesor al acestora. Prin urmare, cooperarea internațională eficientă în domeniul recuperării activelor necesită cu precădere acțiuni prompte în scopul utilizării cu succes a instrumentelor internaționale menționate mai sus.

Este cu siguranță corectă afirmația că recuperarea activelor în anii 1990 era în fază incipientă și se înregistra un nivel redus de cooperare în plan internațional în scopul urmăririi, identificării, sechestrării și confiscării în străinătate a activelor rezultate în urma activităților infracționale. Chiar și atunci când era cazul, se solicitau înghețarea și confiscarea pe baza unor cereri reciproce de asistență judiciară, de regulă într-un stadiu destul de avansat al anchetei, când dosarele erau deja pendinte în fața instanței. Prin urmare, infractorii aveau suficient timp la dispoziție pentru a ascunde sau a dispune de activele proprii, motiv pentru care demersurile de confiscare aveau rareori succes. Dată fiind această situație neplăcută, au fost create mai multe rețele „formale” și „informale” pentru a oferi asistență cu precădere în legătură cu urmărirea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea activelor.

4.1. Rețeaua Camden Inter-agenții de Recuperare a Creanțelor (CARIN) și alte rețele inter-agenții de recuperare a creanțelor (ARIN). Ce sunt rețelele inter-agenții de recuperare a creanțelor (ARIN)?

Rețelele inter-agenții de recuperare a creanțelor (ARIN) sunt rețele informale de puncte de contact din cadrul organismelor responsabile cu aplicarea legii și judiciare (procurori, magistrați, judecători, consilieri juridici guvernamentali), formate din practicieni specializați în toate aspectele legate de procesul de recuperare a activelor. Este inclusă aici urmărirea, înghețarea, sechestrarea, administrarea, confiscarea și dispunerea de activele confiscate. Existența punctelor de contact facilitează cooperarea internațională în vederea recuperării activelor.

Rețeaua Camden Inter-agenții de Recuperare a Creanțelor - CARIN

CARIN este o rețea informală de practicieni în domeniul aplicării legii și cel judiciar, specializată în urmărirea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea activelor. CARIN este o rețea inter-agenții. Fiecare stat membru este reprezentat de un funcționar în domeniul aplicării legii și un expert judiciar (procuror, judecător, etc. în funcție de sistemul judiciar).

Obiectivul CARIN este de a spori eficiența eforturilor membrilor săi - pe baza cooperării mai multor agenții - în scopul deposedării infractorilor de veniturile ilicite. CARIN este în primul rând o rețea operațională, al cărei scop este acela de a facilita cererile bazate pe dosare de recuperare a activelor.

Punctele de contact din cadrul CARIN oferă asistență pe parcursul întregului proces de recuperare a activelor, de la momentul inițial al anchetei care vizează urmărirea activelor, până la etapa înghețării, sechestrării, administrării și confiscării finale, inclusiv în orice demers necesar de partajare a activelor între jurisdicții. Reprezentanții statelor membre CARIN sunt numiți „puncte naționale de contact”.

Aceștia sunt vorbitori de limba engleză, întrucât limba de lucru în cadrul rețelei este engleza. Punctele de contact din cadrul CARIN pot fi abordate telefonic sau prin email.

CARIN cuprinde în prezent 54 de jurisdicții membre înregistrate, inclusiv cele 28 de state membre UE și 9 organizații internaționale. CARIN deține conexiuni și cu celelalte 7 Rețele regionale inter-agenții de recuperare a creanțelor (ARIN) de la nivel mondial. Toate jurisdicțiile membre ale Inițiativei regionale anticorupție (RAI) sunt și membre CARIN și dețin puncte de contact în cadrul CARIN.

Obiectivele cheie ale CARIN

În încercarea de a-și îndeplini scopul declarat, obiectivele cheie ale CARIN sunt următoarele:

- înființarea unei rețele de puncte de contact;
- concentrarea asupra produselor provenite din toate infracțiunile, care intră în sfera obligațiilor internaționale;
- depunerea eforturilor pentru a se impune drept centru de expertiză cu privire la toate aspectele legate de problematica produselor infracțiunii;
- promovarea schimbului de informații și a bunelor practici;
- formularea de recomandări adresate anumitor organisme, cum ar fi Comisia Europeană și Consiliul Uniunii Europene, cu privire la toate aspectele legate de problematica produselor infracțiunii;
- acționarea în calitate de grup consultativ pentru alte autorități competente;
- facilitarea, acolo unde este posibil, a formării profesionale cu privire la toate aspectele legate de problematica produselor infracțiunii;
- sublinierea importanței cooperării cu sectorul privat în atingerea scopului declarat;
- și încurajarea membrilor săi în vederea înființării unor oficii naționale de recuperare a creanțelor.

Modelul de rețea de recuperare a activelor implementat de CARIN s-a dovedit a fi un concept apreciat în rândul jurisdicțiilor din alte regiuni. Acest fapt a condus la înființarea unui număr de șapte Rețele regionale inter-agenții de recuperare a creanțelor (ARIN), ulterior înființării CARIN în anul 2004. Aceste rețele sunt repartizate din punct de vedere geografic după cum urmează:

1) **CARIN** (Rețeaua Camden Inter-agenții de Recuperare a Creanțelor) acoperă preponderent, însă nu exclusiv, zona Europei. În cazul în care o jurisdicție dorește să facă parte dintr-un grup ARIN, însă nu există un asemenea grup înființat în regiune, jurisdicția respectivă se va alătura inițial rețelei CARIN.
2) **ARIN-AP** (Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Asia Pacific)
3) **ARIN-CARIB** (Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Caraibelor)
4) **ARIN-EA** (Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Africii de Est)
5) **ARIN-SA** (Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Africii de Sud)
6) **ARIN-WA** (Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Africii de Vest)
7) **ARIN-WCA** (Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Asiei Centrale și de Vest)
8) **RRAG** (Red de Recuperación de Activos de GAFILAT – Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din America Latină)

Mai multe informații referitoare la istoricul, structura și modul de funcționare a rețelelor CARIN, respectiv ARIN, precum și lista jurisdicțiilor membre ale acestora și datele de contact ale Secretariatelor aferente se regăsesc pe www.carin-network.org.

Cine poate utiliza rețeaua CARIN?

Aceste rețele sunt unice prin faptul că sunt formate din puncte de contact care provin atât din agențiile responsabile cu aplicarea legii cât și din agențiile judiciare. Pot solicita asistența CARIN persoanele responsabile cu aplicarea legii (poliția/vama/alte agenții de aplicare a legii), procurorii, magistrații sau judecătorii, sau funcționarii din cadrul Oficiilor de recuperare a creanțelor (ARO) sau din cadrul Oficiilor de administrare a creanțelor (AMO).

Cereri - de la o jurisdicție membră la o altă jurisdicție membră a rețelei CARIN

Cererile de informații transmise de specialiștii dintr-o jurisdicție membră a rețelei CARIN către o altă jurisdicție membră a rețelei CARIN trebuie realizate inițial prin intermediul punctelor de contact corespunzătoare din cadrul CARIN, mai exact de la punctul de contact din jurisdicția CARIN solicitantă către punctul de contact din jurisdicția CARIN solicitată. După contactul inițial, anchetatorii și procurorii pot comunica direct cu agenția relevantă din statul membru CARIN solicitat, dacă limba le permite acest lucru.

Cereri - de la o jurisdicție membră la o jurisdicție nemembră a rețelei CARIN

Fiecare Rețea inter-agenții de recuperare a creanțelor (ARIN) deține autonomie regională în ceea ce privește structura și modul de organizare a activității sale strategice. Totuși, aceste rețele cooperează în scopuri operaționale prin intermediul Secretariatelor lor. Pentru a transmite o cerere de informații către o jurisdicție din altă rețea ARIN, de exemplu din România (stat membru CARIN) în Brazilia (stat membru RRAG), anchetatorul sau procurorul trebuie să transmită o cerere către punctul de contact din partea României în cadrul CARIN, care la rândul său o va transmite mai departe Secretariatului CARIN prin email. Secretariatul CARIN va redirecționa acest email Secretariatului rețelei ARIN destinatare, care în acest caz este Secretariatul RRAG. Secretariatul RRAG își va expune opinia privind posibilitatea oferirii informațiilor solicitate și punctul de contact din Brazilia care este în măsură să le furnizeze. Secretariatul se va ocupa și de aspectele lingvistice, traducând mesajele atunci când este necesar (de exemplu, RRAG este o rețea în care se vorbește limba spaniolă, în timp ce CARIN este o rețea în care se vorbește limba engleză). Ulterior, Secretariatul RRAG transmite mai departe mesajul email către punctul de contact corespunzător din Brazilia. După acest contact inițial, specialistul care a lansat cererea poate continua comunicarea direct cu specialistul căruia i-a fost adresată cererea, dacă limba le permite acest lucru.

Ce tip de cereri pot fi transmise prin intermediul rețelelor ARIN?

Rețelele CARIN și ARIN pot fi utilizate pentru comunicarea oricărui aspect în legătură cu procesul de recuperare a activelor, de la urmărirea și identificarea activelor până la înghețarea, sechestrarea, administrarea, confiscarea și dispunerea de activele confiscate, precum și partajarea acestora.

Este important de reținut faptul că nu toate rețelele ARIN dețin platforme proprii securizate destinate transmiterii reciproce a cererilor operative de urmărire a activelor sau de punere în aplicare a ordinelor de înghețare și confiscare. Rețelele ARIN trebuie utilizate pentru a stabili ce tip de informații sunt disponibile în altă jurisdicție și care este canalul oficial și securizat prin care respectivele informații pot fi transmise și recepționate.

În ce situații poate fi folosită rețeaua CARIN?

- Atunci când statul care primește cererea nu cunoaște clar care este canalul de comunicare adecvat din punct de vedere juridic și al securității. De exemplu, dacă există o cerere de urmărire a activelor iar jurisdicția destinatară este în afara Europei și a domeniului de aplicare a platformei Uniunii Europene a Oficiilor de recuperare a creanțelor (a se vedea secțiunea de mai jos referitoare la Oficiile de recuperare a creanțelor (ARO)), este posibil să existe o incertitudine în ceea ce privește temeiul legal sau canalul de comunicare care ar trebui utilizat pentru transmiterea informațiilor operative din cuprinsul cererii (Interpol, EGMONT, cerere oficială de asistență judiciară reciprocă etc.). Pentru a se răspunde complet și în timp util la cerere, punctele de contact din cadrul ARIN ar trebui să clarifice acest aspect înainte de a transmite cererea.

- În situațiile în care este necesară urmărirea, înghețarea, sechestrarea sau confiscarea urgentă a activelor sau atunci când înghețarea sau confiscarea activelor trebuie efectuată la o anumită dată.

- În cazul cererilor cu un înalt grad de complexitate, datorat fie volumului de muncă necesar, fie aspectelor tehnice ale cererii.

4.2. Oficiile naționale de recuperare a creanțelor (ARO)

Ce înseamnă un Oficiu național de recuperare a creanțelor (ARO) în contextul UE?

La nivelul UE, un Oficiu național de recuperare a creanțelor (ARO) este un oficiu desemnat să urmărească și să identifice activele obținute prin mijloace ilicite, care ar putea face ulterior obiectul unui ordin de înghețare, sechestrare, indisponibilizare, deposedare sau confiscare.

Înființarea Oficiilor naționale de recuperare a creanțelor (ARO) în toate cele 28 de state membre UE a condus la „formalizarea” componentei informale din cadrul CARIN responsabile cu aplicarea legii, creând baza legală pentru transmiterea reciprocă a cererilor de urmărire a activelor (a se vedea Decizia 2007/845/JAI a Consiliului privind cooperarea dintre oficiile de recuperare a creanțelor din statele membre în domeniul urmăririi și identificării produselor provenite din săvârșirea de infracțiuni sau a altor bunuri având legătură cu infracțiunile). Decizia 2007/845/JAI a Consiliului („Decizia privind Oficiile de recuperare a creanțelor”) obligă statele membre UE să înființeze sau să desemneze Oficii de recuperare a creanțelor (ARO) ca puncte naționale centrale de contact, care să faciliteze, prin cooperarea strânsă, urmărirea pe cea mai rapidă cale posibilă la nivelul UE a activelor provenite din săvârșirea de infracțiuni. Decizia permite Oficiilor de recuperare a creanțelor schimbul de informații și bune practici, atât la cerere cât și spontan, indiferent de statutul acestora (autoritate administrativă, de aplicare a legii sau judiciară).

Prin însăși natura principalei funcții pe care o îndeplinesc, aceea de anchetă, Oficiile naționale de recuperare a creanțelor (ARO) sunt cel mai adesea localizate la nivelul structurilor polițienești din cadrul Ministerului de Interne. În jurisdicțiile în care autoritățile de urmărire penală preiau conducerea anchetei, Oficiile naționale de recuperare a creanțelor (ARO) sunt localizate în principal la nivelul autorității publice de urmărire penală din cadrul Ministerului Justiției. În cazurile mai puțin frecvente, o jurisdicție poate înființa un Oficiu național independent de recuperare a creanțelor. Datorită sensibilității cazuisticii în legătură cu care oferă asistență (de exemplu cazuri de corupție asociată funcțiilor publice), Oficiile independente de recuperare a creanțelor sunt adesea separate de alte organisme de minister tocmai pentru a-și păstra independența. Anumite jurisdicții au preferat abordarea Oficiilor naționale de recuperare a creanțelor, care să le permită existența a două astfel de oficii: un oficiu de recuperare a creanțelor cu atribuții polițienești, care oferă sprijin în procesul de anchetă și un oficiu de recuperare a creanțelor cu atribuții de urmărire penală, care oferă sprijin în procesul de înghețare, sechestrare și confiscare, iar mai rar în cel de administrare a activelor. Există și exemple de Oficii naționale de recuperare a creanțelor (ARO) care funcționează în cadrul Unităților de Informații Financiare (UIF), în cazul în care respectivele UIF sunt de tip non-administrativ și sunt fie afiliate poliției sau procuraturii, fie de tip hibrid.

Cine poate apela la Oficiile de recuperare a creanțelor din UE?

Cererile adresate Oficiilor de recuperare a creanțelor sunt efectuate de la un oficiu către alt oficiu, de exemplu, Oficiul din statul solicitant transmite cererea către Oficiul din statul solicitat. Cu toate acestea, atât agențiile naționale responsabile cu aplicarea legii cât și autoritățile judiciare pot iniția o cerere către un Oficiu de recuperare a creanțelor (ARO), prin transmiterea cererii respective către Oficiul de recuperare a creanțelor (ARO) din propriul lor stat.

Ce tip de cereri pot fi transmise Oficiilor de recuperare a creanțelor din UE?

Oficiile de recuperare a creanțelor din UE se ocupă de cererile aferente investigațiilor financiare în scopul obținerii informațiilor referitoare la localizarea activelor în etapa de asistență juridică reciprocă preliminară a unei anchete. În unele situații, Oficiile de recuperare a creanțelor (ARO) din UE sunt autorizate să obțină și să pună în aplicare ordinele de indisponibilizare și confiscare la nivel național. În acest caz, Oficiile de recuperare a creanțelor (ARO) pot fi abordate de agenții judiciare străine pentru a oferi sprijin în formularea cererilor de asistență judiciară reciprocă.
În anumite situații, este posibilă transmiterea în paralel a unei copii a cererii de asistență judiciară reciprocă pe filiera ARO, respectiv prin canalul de comunicare precizat de statul solicitant sau statul solicitat (de exemplu prin Autoritatea centrală).

Oficiile naționale de recuperare a creanțelor (ARO) sunt utilizate în cadrul anchetelor bazate atât pe proceduri penale, cât și pe proceduri civile, în măsura permisă de legislația națională a statului membru UE în cauză.

<u>Cum se utilizează Platforma Uniunii Europene a Oficiilor de recuperare a creanțelor?</u>
Oficiile de recuperare a creanțelor (ARO) din UE au posibilitatea de a utiliza platforma pentru schimbul securizat de informații administrată de Europol (SIENA). Terminalele care oferă acces direct la platforma SIENA pentru schimbul securizat de informații au fost instalate în majoritatea Oficiilor naționale de recuperare a creanțelor (ARO) din UE, permițând schimbul direct de informații între Oficii în vederea transmiterii și recepționării cererilor de urmărire a activelor.

Rolul principal al ARO este prin urmare acela de a facilita urmărirea și identificarea produselor infracțiunii. Administrarea activelor nu face obiectul acestui articol, și drept urmare nu constituie o obligație în temeiul Deciziei Consiliului privind Oficiile naționale de recuperare a creanțelor (ARO). Cu toate acestea, Decizia Consiliului privind Oficiile naționale de recuperare a creanțelor (ARO) prevede anumite standarde minime iar statele membre sunt libere să extindă atribuțiile Oficiilor naționale de recuperare a creanțelor (ARO) pentru a include și activitățile de administrare a activelor.

Autoritățile competente din jurisdicțiile situate în afara UE pot apela în scop operațional la Oficiile de recuperare a creanțelor (ARO) din UE, prin încheierea unui acord cu Oficiul European de Poliție (Europol). Europol gestionează platforma electronică pentru schimbul securizat de informații utilizată de Oficiile de recuperare a creanțelor (ARO) din UE.

Oficiile de recuperare a creanțelor (ARO) din afara UE și abordarea bazată pe mai multe agenții

Înființarea unui Oficiu național de recuperare a creanțelor (ARO) este recunoscută în prezent la nivel mondial ca fiind o bună practică pentru consolidarea în special a acțiunii transfrontaliere de recuperare a activelor. Pe lângă înființarea Oficiilor de recuperare a creanțelor (ARO), jurisdicțiile din întreaga lume au demonstrat că eforturile multidisciplinare au un impact mai mare asupra activității de identificare, sechestrare și confiscare a produselor infracțiunii. Aceste Oficii naționale de recuperare a creanțelor folosesc personal din alte agenții care, prin competențele proprii, contribuie la eforturile comune. Pentru a spori eficiența și eficacitatea procesului de depistare a fondurilor ilicite la nivel național, numeroase jurisdicții au dezvoltat structuri care permit activitatea multidisciplinară.

4.3. Europol

Europol este agenția Uniunii Europene pentru cooperare în materie de aplicare a legii. Chiar dacă rolul său este acela de a sprijini cele 28 de state membre UE în lupta împotriva terorismului, criminalității informatice, și a altor forme grave de criminalitate organizată, Europol colaborează și cu numeroase state partenere din afara UE și organizații internaționale. Toate țările membre ale Inițiativei regionale anticorupție au posibilitatea legală de a coopera din punct de vedere operativ cu Europol, fie în baza statutului lor de state membre UE, fie în cadrul acordurilor de cooperare operativă încheiate cu Europol. Aceste acorduri oferă anchetatorilor din jurisdicțiile membre ale Inițiativei regionale anticorupție (RAI) accesul la Oficiile de recuperare a creanțelor din UE, prin intermediul agentului de legătură Europol, prin utilizarea platformei pentru schimbul securizat de informații (SIENA) gestionată de Europol. În plus față de cererile individuale de urmărire a activelor, Europol pune la dispoziție și o analiză cuprinzătoare a averii persoanelor implicate în anchete penale serioase la nivel internațional, prin proiectul său de analiză intitulat „Recuperarea activelor”. Europol gestionează și Secretariatul rețelei CARIN, având o poziție centrală cheie și facilitând anchetele financiare pentru urmărirea activelor. Este veriga centrală dintre punctele de contact de la nivelul rețelelor ARIN din Europa și rețeaua ARO din cadrul UE. Europol funcționează pe baza unui cadru legislativ propriu, și anume Regulamentul (UE) 2016/794 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 mai 2016 privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Aplicare a Legii (Europol). Mai multe informații despre Europol, activitățile sale în domeniul recuperării activelor și legătura cu rețeaua CARIN sunt disponibile la adresa https://www.europol.europa.eu/about-europol

4.4. Eurojust

În timp ce Europol este agenția Uniunii Europene pentru aplicarea legii, Eurojust este agenția Uniunii Europene pentru cooperare în materie de justiție penală, al cărei rol este acela de a îmbunătăți coordonarea dintre autoritățile de cercetare și urmărire penală și de a stimula cooperarea dintre autoritățile competente ale statelor membre. Asistența oferită de Eurojust în domeniul recuperării activelor este utilă mai ales în sensul facilitării punerii în aplicare a cererilor internaționale de asistență judiciară reciprocă în vederea executării ordinelor de înghețare, sechestrare și confiscare și în vederea restituirii activelor către persoanele prejudiciate. Pe lângă mandatul de susținere a statelor membre UE, Eurojust a încheiat acorduri operative și cu state terțe. În baza acestora, Eurojust are posibilitatea de a asista și coopera cu state precum Albania, Republica Moldova, Muntenegru și Macedonia de Nord[5]. Cadrul legislativ al acestei colaborări îl constituie Regulamentul Eurojust (Regulamentul din 2019 al Parlamentului European și al Consiliului privind Agenția Uniunii Europene pentru Cooperare în Materie de Justiție Penală). Mai multe informații referitoare la Eurojust se regăsesc la adresa http://www.eurojust.europa.eu/Pages/home.aspx

4.5. Rețeaua Judiciară Europeană

Rețeaua Judiciară Europeană în materie penală este o rețea de puncte de contact ale statelor membre și are drept obiectiv îmbunătățirea cooperării în materie penală. Aceasta funcționează pe baza unui cadru legislativ propriu, și anume Decizia 2008/976/JAI a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind Rețeaua Judiciară Europeană (în cele ce urmează „Decizia privind Rețeaua Judiciară Europeană”).

Punctele de contact au rolul principal de a facilita cooperarea judiciară în materie penală dintre statele membre UE. Punctele de contact oferă asistență în stabilirea contactului direct între autoritățile competente și furnizează informațiile de natură juridică și practică necesare pentru pregătirea în mod eficient a unei cereri de cooperare judiciară. Secretariatul Rețelei Judiciare Europene, situat la sediul Eurojust în Haga, este responsabil de administrarea Rețelei. Mai multe informații sunt disponibile la adresa https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Home.aspx

Rețeaua Judiciară Europeană a elaborat o serie de documente și instrumente disponibile online, utile în cooperarea internațională, inclusiv în domeniul recuperării activelor. De exemplu, în documentul comun elaborat de RJE și Eurojust *Asistență pentru practicieni în domeniul cooperării internaționale în materie penală (Document comun)*, este descris rolul Rețelei Judiciare Europene și al Eurojust. Obiectivul acestui Document comun este de a ajuta practicienii să decidă în ce cazuri ar trebui să apeleze la RJE și în care la Eurojust pentru asistență în domeniul cooperării internaționale în materie penală. Documentul comun a fost tradus în mai multe limbi, inclusiv în limbile țărilor din Balcanii Occidentali. Rețeaua Judiciară Europeană mai pune la dispoziție numeroase instrumente pentru identificarea cerințelor legale ale unei autorități competente locale la momentul solicitării cooperării judiciare, un model de cerere de asistență judiciară reciprocă, o bibliotecă judiciară, puncte de contact, precum și informații juridice concise și practice privind cooperarea judiciară în legătură cu măsurile coercitive. Mai multe informații despre Rețeaua Judiciară Europeană, precum și toate resursele și instrumentele disponibile se regăsesc la adresa
https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Home.aspx

[5] Un acord de cooperare între Serbia și Eurojust este în curs de semnare.

4.6. EGMONT

Grupul EGMONT este o rețea internațională formată din 159 de Unități de Informații Financiare (UIF), care schimbă informații financiare prin intermediul platformei securizate EGMONT. Obiectivul cheie al UIF este prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Unitățile de Informații Financiare sunt o sursă utilă de informații mai ales în ceea ce privește rapoartele de tranzacții suspecte și conturile financiare, cum ar fi conturile bancare. UIF utilizează platforma securizată EGMONT pentru a schimba informații în condiții de siguranță, printr-un sistem de criptare a mesajelor email. EGMONT asigură schimbul de informații de la o Unitate de Informații Financiare la alta; prin urmare, pentru a utiliza acest canal de comunicare, anchetatorii și procurorii ar trebui să ia legătura cu Unitatea de Informații Financiare din propria țară. Mai multe informații referitoare la EGMONT se regăsesc la adresa https://egmontgroup.org/en/content/about.

4.7. StAR (Inițiativa de recuperare a activelor furate)

Rețeaua globală de puncte de contact Interpol (GFPN) privind Inițiativa de recuperare a activelor furate (StAR) este o listă care cuprinde puncte de contact specifice pentru recuperarea activelor în dosarele anticorupție. Aceste puncte de contact pot fi și din cadrul rețelelor ARIN sau ARO. Rețeaua globală de puncte de contact a fost creată pentru a ajuta practicienii să depășească obstacolele în legătură cu facilitarea repatrierii produselor provenite din activități de corupție, oferind o platformă pentru schimbul securizat de informații în vederea recuperării activelor rezultate din săvârșirea de infracțiuni. Persoanele responsabile cu aplicarea legii din fiecare stat membru (state membre INTERPOL) sunt desemnate ca „puncte de contact” și sunt disponibile pentru a răspunde solicitărilor urgente de asistență pentru recuperarea activelor transmise de orice alt stat membru prin intermediul unei platforme Interpol destinate schimbului securizat de informații, platformă cunoscută sub numele de I-SECOM. Obiectivul strategic imediat al acestei inițiative este de a răspunde problemelor legate de înghețarea, sechestrarea și confiscarea activelor, respectiv recuperarea activelor furate. Un obiectiv permanent este acela de a facilita schimbul securizat de informații sensibile între punctele de contact din cadrul agențiilor anticorupție și agențiilor de recuperare a activelor. Mai multe informații referitoare la modul în care poate fi contactat Interpol în legătură cu această platformă sunt disponibile la adresa https://www.interpol.int/Crimes/Corruption/Asset-recovery.

4.8. Interpol

Interpol, Organizația Internațională de Poliție Criminală (OIPC), este o rețea formată din 194 de țări membre, al cărei rol este de a facilita cooperarea forțelor de poliție la nivel internațional. Aceasta funcționează conform Constituției Interpol, oferind o platformă destinată schimbului securizat de informații, care poate fi utilizată în scopul cererilor de urmărire a activelor, în faza de anchetă a procesului de recuperare a acestora. Canalul securizat de comunicare I/24 este deosebit de util pentru schimbul de informații operative în afara Uniunii Europene. Acesta constituie o opțiune excelentă atunci când punctele de contact din cadrul CARIN și altor rețele ARIN au stabilit contactul inițial cu punctul de contact din cadrul rețelei ARIN dintr-o altă jurisdicție, iar cererile de urmărire a activelor au ajuns într-un stadiu în care trebuie schimbate informații operative.

Punctele de contact din cadrul rețelei CARIN/ARIN pot lua legătura cu Biroul Național Central Interpol pentru a solicita asistență în vederea transmiterii informațiilor despre caz unui alt punct de contact din cadrul rețelei CARIN/ARIN prin intermediul Biroului Național Central din statul solicitat, după stabilirea contactului inițial prin intermediul rețelei ARIN relevante. Acest lucru asigură transmiterea legală și securizată a informațiilor operative. Mai multe informații despre Interpol se regăsesc la adresa https://www.interpol.int

4.9. Filiera Ofițerilor de legătură / Ambasadelor

Cererile de urmărire a activelor și de punere în aplicare a ordinelor de înghețare, sechestrare și confiscare pot fi transmise și prin intermediul Ofițerilor de legătură sau Ambasadelor, pentru a asigura transmiterea legală și securizată a acestora.

5. Urmărirea activelor la nivel internațional

Capitolul patru al Manualului descrie canalele regionale și internaționale folosite cel mai frecvent în scopul urmăririi activelor la nivel global. În cazul celor 9 state balcanice membre ale Inițiativei regionale anticorupție (RAI), aceste canale sunt reprezentate de rețeaua ARO din cadrul UE (prin intermediul Europol), rețeaua CARIN, Interpol și Rețeaua globală de puncte de contact Interpol (GFPN) privind Inițiativa de recuperare a activelor furate (StAR). Indiferent de canalul utilizat, există trei reguli importante:

1. **Evitarea demersurilor de tatonare.** O cerere de urmărire a activelor va fi transmisă unui stat doar atunci când există motive de a crede că activele vizate se găsesc în jurisdicția solicitată. De exemplu, persoana suspectă, membrii familiei sau asociații acesteia călătoresc frecvent în jurisdicția solicitată, au o afacere sau familia stabilită în țara respectivă, sau este posibil să existe alte informații sau dovezi potrivit cărora activele deținute sau controlate de persoana suspectă sunt localizate în statul solicitat.
2. **Menținerea canalului de comunicare selectat.** Aceeași cerere nu va fi transmisă prin intermediul mai multor canale, decât dacă există un motiv justificat. În acest caz, se va menționa faptul că a mai fost utilizat și alt canal de comunicare. Dublarea eforturilor este frustrantă pentru statul solicitat și trebuie evitată.
3. **Elaborarea corespunzătoare a cererii de urmărire a activelor.** Se vor respecta structurile prevăzute în Anexa A și B la Decizia-cadru 2006/960/JAI a Consiliului („Inițiativa suedeză”) privind simplificarea schimbului de informații și date operative între autoritățile de aplicare a legii ale statelor membre ale Uniunii Europene (a se vedea Anexa).

5.1. Oportunitatea formulării unei cereri de urmărire a activelor la nivel internațional

La momentul formulării unei cereri internaționale de urmărire a unor active, care ulterior ar putea face obiectul înghețării, sechestrării și confiscării, trebuie să se țină cont în primul rând de stadiul anchetei penale și financiare. Faptul că subiectul unui dosar se află în etapa premergătoare sau postmergătoare arestării sau în etapa post-condamnare poate avea un impact asupra necesității unei solicitări urgente sau sub acoperire, prin urmare și asupra canalului utilizat. Dacă dosarul este în etapa post-condamnare, inculpatul este deja conștient de faptul că autoritățile vor urmări activele acestuia. În acest caz, rapiditatea nu mai este un factor atât de important, deoarece există o probabilitate destul de mare ca deținătorul activelor în cauză să le fi mutat, ascuns sau valorificat deja. Ca regulă de bună practică, ancheta financiară pentru urmărirea activelor în vederea confiscării lor ulterioare ar trebui să înceapă cât mai devreme posibil în etapa premergătoare arestării, în paralel cu ancheta penală, și să fie efectuată de anchetatori specializați în investigații financiare. Demersurile de urmărire a activelor ar trebui să înceapă de îndată ce anchetatorii și procurorii constată că activele care ar putea fi supuse ulterior confiscării au fost transferate într-o altă jurisdicție.

5.2. Stabilirea canalului adecvat

Alegerea celui mai eficient canal în scopul urmăririi activelor la nivel internațional depinde de mai mulți factori. Acești factori sunt atât de variați încât un anchetator sau procuror dintr-o jurisdicție solicitantă nu ar putea cunoaște în mod realist toate opțiunile disponibile în toate jurisdicțiile cu care interacționează. Acești factori se referă la următoarele aspecte:

- dacă scopul este de a colecta informații sau probe (cerere neoficială de asistență judiciară preliminară sau cerere oficială de asistență judiciară)
- dacă statul solicitant și statul solicitat sunt ambele state membre UE sau nu
- legislația sau politica statului solicitat cu privire la posibilitatea de accesare a bazelor de date fără a fi nevoie de aplicarea unor măsuri coercitive (este posibil să fie nevoie de o cerere de asistență judiciară reciprocă)
- cadrul instituțional al statului solicitant și statului solicitat (care este agenția sau autoritatea care deține informațiile necesare)
- tipul de infracțiune supusă anchetării (corupție, spălare de bani, etc.)

Tocmai din aceste considerente au fost înființate rețelele de tipul CARIN. Există situații în care anumite jurisdicții sunt mai populare decât altele ca opțiune de investire a fondurilor ilicite, cum ar fi de exemplu achiziția unor case în jurisdicții cu climă caldă. În acest caz, vor fi efectuate solicitări de un anumit fel și în mod mai sistematic către aceste jurisdicții, așa încât canalul optim de comunicare va fi mai clar.

În cele din urmă, pentru a realiza efectiv confiscarea, instanța din statul solicitant va solicita dovezi cu privire la existența activelor, care urmează a fi puse la dispoziție pe baza unei cereri în temeiul Tratatului privind asistența judiciară reciprocă. Cu toate acestea, o bună practică este aceea de a stabili în mod neoficial existența activelor într-o altă jurisdicție, apelând mai întâi la canalele de informații disponibile, înainte de a transmite o cerere oficială de asistență judiciară reciprocă. De fapt, anumite jurisdicții vor insista ca solicitarea să fie preluată de rețeaua lor ARO, înainte de formularea unei cereri de asistență judiciară reciprocă pentru urmărirea activelor.

În cele ce urmează, sunt prezentate câteva instrucțiuni generale pentru anchetatori cu privire la rețelele și canalele care ar trebui folosite în scopul cererilor neoficiale de asistență judiciară preliminară pentru urmărirea activelor. Totuși, în cazul în care anchetatorii și procurorii au incertitudini, aceștia ar trebui să apeleze la punctul de contact din cadrul rețelei CARIN pentru a afla care este cea mai bună opțiune.

Cerere de la un stat membru UE către un alt stat membru UE prin filiera ARO

Cererile de urmărire a activelor transmise între statele membre UE sunt optim facilitate prin utilizarea filierei Oficiilor naționale de recuperare a creanțelor (ARO) de la nivelul UE. Atunci când se pregătește sau se răspunde la o cerere de urmărire a activelor, fie se vor utiliza formularele prevăzute în Anexa A (răspuns primit de la statul solicitat) sau în Anexa B (solicitare din partea statului solicitant) a Inițiativei suedeze, fie se vor respecta structurile prevăzute în Anexa A și B la Inițiativa suedeză, astfel încât cererea să conțină cel puțin informațiile din cuprinsul acestor formulare (a se vedea Anexa).

În ceea ce privește statele care nu sunt membre UE, formularele A și B constituie un ghid util pentru a asigura faptul că, la momentul efectuării cererilor de asistență judiciară preliminară în scopul urmăririi activelor, de exemplu prin intermediul canalului Europol sau Interpol, toate informațiile necesare sunt cuprinse în cerere. Platforma SIENA gestionată de Europol și destinată schimbului securizat de informații conectează electronic Oficiile naționale de recuperare a creanțelor (ARO) de la nivelul UE. În consecință, cererile de urmărire a activelor pot fi transmise și recepționate rapid și în condiții de securitate.

5.3. Studiul de caz A: Utilizarea filierei ARO pentru inițierea unei cereri de urmărire a activelor

Sunteți un anchetator financiar dintr-o jurisdicție UE, care efectuează în prezent o anchetă privind activitățile lui Max RUSU și ale asociatului acestuia, Vadim SANDU (ambii cetățeni ai statului dumneavoastră), care sunt suspectați pentru trafic cu droguri și spălare de bani.

În urma arestării, a fost efectuată o percheziție la domiciliul domnului RUSU. Au fost reținute documente din care a reieșit faptul că domnul RUSU este acționar al societății Madame Blanc R.S.J, înregistrată în Franța.

Ancheta este în stadiul postmergător arestării celor doi indivizi, eliberați pe cauțiune în așteptarea procesului.

În consecință, aveți anumite indicii că domnul RUSU a investit profitul obținut din traficul cu droguri în Franța.

Cererea ARO

ANEXA B
SCHIMB DE INFORMAȚII ÎN TEMEIUL DECIZIEI-CADRU 2006/960/JAI A CONSILIULUI FORMULAR DE CERERE PENTRU INFORMAȚII ȘI DATE OPERATIVE, CARE URMEAZĂ A FI UTILIZAT DE STATUL MEMBRU SOLICITANT

Acest formular va fi utilizat în cazul solicitării de informații și date operative în temeiul Deciziei-cadru 2006/960/JAI

I — Informații administrative

Autoritatea solicitantă (nume, adresă, nr. de telefon, fax, e-mail, stat membru):	Oficiul național de recuperare a creanțelor (ARO) [Jurisdicție, adresă, nr. de telefon, fax, email din statul UE solicitant]
Detaliile agentului intermediar (opțional)	*Dacă cererea a fost transmisă prin intermediul altei unități, se menționează aici denumirea acesteia*
Către următorul stat membru:	Franța
Data și ora cererii:	01/06/2019 ora 14:30
Referința cererii:	ABC1234/16
Cereri anterioare	
☒ Este prima cerere în legătură cu acest caz	
☐ Această cerere este în continuarea altor cereri în legătură cu același caz	

Cerere anterioară/Cereri anterioare			Răspuns/Răspunsuri	
	Data	Referința (în statul membru solicitant)	Data	Referința (în statul membru solicitat)
1.				
2.				
3.				
4.				

Dacă cererea este transmisă către mai multe autorități din statul membru solicitat, vă rugăm să menționați canalul utilizat în fiecare caz:		
☐ Unitatea Națională Europol/Ofițerul de legătură Europol	☐ Pentru informare	☐ Pentru executare
☐ Biroul Național Central Interpol	☐ Pentru informare	☐ Pentru executare
☐ Biroul Sirene	☐ Pentru informare	☐ Pentru executare
☐ Ofițerul de legătură	☐ Pentru informare	☐ Pentru executare
☐ Altele (vă rugăm să specificați)	☐ Pentru informare	☐ Pentru executare
Dacă aceeași cerere este transmisă și către alte state membre, vă rugăm să menționați numele respectivelor state membre și canalul utilizat (opțional)		

II — Termene limită
De reținut: termenele prevăzute în articolul 4 al Deciziei-cadru 2006/960/JAI

A — Infracțiunea intră sub incidența articolului 2(2) al Deciziei-cadru 2002/584/JAI

și

informațiile sau datele operative solicitate figurează într-o bază de date la care are acces direct o autoritate de aplicare a legii

➔Cererea este urgentă ➔Termen limită: 8 ore, cu posibilitatea de prelungire

➔Cererea nu este urgentă ➔Termen limită: 1 săptămână

B — Alte cazuri: ➔Termen limită: 14 zile

Tipul de infracțiune/infracțiuni sau activitate infracțională/activități infracționale supusă/supuse anchetei
Descrierea circumstanțelor în care a fost săvârșită infracțiunea/au fost săvârșite infracțiunile, inclusiv ora, locația și gradul de implicare a persoanei vizate de cererea de informații sau date operative în săvârșirea infracțiunii/infracțiunilor: Max RUSU și asociatul acestuia Vadim SANDU au fost supuși unei anchete de lungă durată efectuată de [numele agenției sau autorității și țara] în legătură cu importul și distribuirea unor cantități însemnate de cocaină pe teritoriul [numele țării dv.] și spălarea fondurilor rezultate din activitatea infracțională în perioada ianuarie 2017 - mai 2019. În data de 01/06/2019, ambii suspecți au fost acuzați de trafic de droguri și spălare de bani, iar în prezent sunt reținuți până la începerea procesului programat în data de 01/09/2019. Instanța a emis un ordin de restricție cu privire la cei doi inculpați până la efectuarea unei anchete în scopul confiscării. Pentru identificarea oricăror active, Oficiul de recuperare a creanțelor derulează în prezent o anchetă financiară privind situația financiară a domnului Max RUSU și a asociatului acestuia Vadim SANDU, pentru a stabili valoarea de recuperat pe baza comportamentului infracțional general al inculpatului.

Natura infracțiunii/infracțiunilor

A — Aplicarea articolului 4(1) sau 4(3) al Deciziei-cadru 2006/960/JAI

☒ A. 1. Infracțiunea se pedepsește cu pedeapsa cu închisoarea a cărei durată maximă este de cel puțin trei ani în statul membru solicitant

ȘI

A.2. Infracțiunea include una (sau mai multe) dintre activitățile de mai jos:

- ☐ Apartenența la o organizație criminală
- ☐ Terorismul
- ☐ Falsificarea banilor, inclusiv a monedei Euro
- ☐ Traficul de persoane
- ☐ Exploatarea sexuală a minorilor și pornografia infantilă
- ☒ Traficul ilegal de substanțe narcotice și psihotrope
- ☐ Traficul ilegal de arme, muniție și substanțe explozive
- ☐ Corupția
- ☐ Frauda, inclusiv frauda care afectează interesele financiare ale Comunităților Europene, în sensul Convenției privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene din 26 iulie 1995
- ☐ Jaful organizat sau armat
- ☐ Traficulilegal de bunuri culturale, inclusiv antichități și opere de artă
- ☐ Înșelăciunea
- ☐ Șantajul și extorcarea de fonduri
- ☐ Falsificarea și piratarea produselor
- ☐ Falsificarea de documente administrative și traficul de falsuri
- ☐ Falsificarea mijloacelor de plată
- ☐ Traficul ilegal de substanțe hormonale și alți factori de creștere
- ☒ Spălarea produselor infracțiunii
- ☐ Criminalitatea informatică
- ☐ Infracțiunile împotriva mediului, inclusiv traficul ilicit de specii animale pe cale de dispariție și traficul ilicit de specii și soiuri de plante pe cale de dispariție
- ☐ Omuciderea voluntară, vătămarea corporală gravă
- ☐ Traficul ilegal de organe și țesuturi umane
- ☐ Răpirea, reținerea ilegală și privarea de libertate, luarea de ostatici
- ☐ Rasismul și xenofobia
- ☐ Traficul ilegal de materiale nucleare sau radioactive
- ☐ Traficul de autovehicule furate
- ☐ Violul
- ☐ Incendierea cu intenție
- ☐ Infracțiunile de competența Curții Penale Internaționale
- ☐ Sechestrarea ilegală de aeronave/nave
- ☐ Sabotajul

➔ Așadar, infracțiunea intră sub incidența articolului 2(2) al Deciziei-cadru 2002/584/JAI -> prin urmare, se aplică prevederile articolului 4(1) (cazurile care prezintă un caracter de urgență) și 4(3) (cazurile care nu prezintă un caracter de urgență) ale Deciziei-cadru 2006/960/JAI în ceea ce privește termenele de soluționare a cererii.
Sau ☐ B — Infracțiunea/infracțiunile nu este cuprinsă/nu sunt cuprinse la punctul A. În acest caz, se va face o descriere a infracțiunii/infracțiunilor respective:
Scopul solicitării informațiilor sau datelor operative
În această etapă, informațiile sunt solicitate exclusiv ca date operative, în cadrul anchetei financiare care vizează activele deținute de inculpați.
Legătura dintre scopul solicitării informațiilor sau datelor operative și persoana la care se referă informațiile sau datele operative
La momentul condamnării, persoanele în cauză vor fi supuse unor măsuri de confiscare, motiv pentru care este necesară cunoașterea profilului financiar al activelor acestora.
Identitatea/identitățile (în măsura cunoscută) persoanei/persoanelor supuse anchetei penale sau operațiunii de colectare a datelor operative în materie penală, care stă la baza cererii de informații sau de date operative
Max RUSU, d.n. (data nașterii) 04.12.1965, naționalitatea, CNP, numărul pașaportului, adresa Vadim SANDU, d.n. (data nașterii) 18/12/1965, naționalitatea, CNP, numărul pașaportului, adresa
Motive pentru a se considera că informațiile sau datele operative sunt deținute de statul membru solicitat
În urma arestării, a fost efectuată o percheziție la domiciliul domnului RUSU. Au fost reținute documente din care a reieșit faptul că domnul RUSU este acționar al societății Madame Blanc R.S.J, înregistrată în Franța. Întrucât se suspectează faptul că ambii indivizi sunt implicați în spălarea fondurilor rezultate din activitățile legate de droguri, se solicită urmărirea activelor celor doi inculpați în Franța.

Restricții privind utilizarea informațiilor din această cerere în alte scopuri decât cele pentru care au fost furnizate sau pentru prevenirea unei amenințări iminente și grave la adresa siguranței publice
☒ este permisă utilizarea ☐ este permisă utilizarea, fără a se menționa furnizorul informațiilor ☐ nu este permisă utilizarea fără acordul furnizorului informațiilor ☐ nu este permisă utilizarea

☐ **Cererea ESTE urgentă**
☒ **Cererea NU este urgentă**
Motivele pentru care cererea este urgentă (de ex. suspecții sunt ținuți în custodie, cazul trebuie prezentat în fața instanței înainte de o anumită dată):
Informațiile sau datele operative solicitate
Se solicită căutarea activelor deținute de ambii inculpați în toate registrele de evidență și bazele de date. Sunt solicitate informații cu privire la orice active, de exemplu proprietăți imobiliare, autovehicule, conturi financiare și societăți. Se solicită în special efectuarea unei verificări cu privire la societatea Madame Blanc R.S.J, înregistrată în Franța, deoarece din datele operative reiese că domnul RUSU este acționar al acestei societăți. Vă rugăm să furnizați detalii referitoare la administratorii și secretarii societății, mărfurile comercializate de societate și cifra de afaceri anuală.

Cerere de la un stat membru UE către o jurisdicție din afara UE
Oficiile naționale de recuperare a creanțelor (ARO) de la nivelul UE pot transmite cereri de urmărire a activelor prin intermediul ofițerilor de legătură Europol din toate statele balcanice care sunt membre ale Inițiativei regionale anticorupție (RAI) dar care nu fac parte din UE. Decizia-cadru a Consiliului UE cunoscută cu numele de „Inițiativa suedeză" nu se aplică statelor terțe. Totuși, ca regulă de bună practică, atunci când statele membre UE pregătesc sau răspund la o cerere de urmărire a activelor, acestea au posibilitatea fie de a utiliza formularele prevăzute în Anexa A (răspuns primit de la statul solicitat) sau în Anexa B (solicitare din partea statului solicitant) a Inițiativei suedeze, fie de a respecta structurile prevăzute în Anexa A și B la Inițiativa suedeză, astfel încât cererea să conțină cel puțin informațiile din cuprinsul acestor formulare (a se vedea Anexa). Platforma SIENA gestionată de Europol și destinată schimbului securizat de informații conectează electronic statele membre UE și statele terțe care au acces la sistem. În consecință, cererile de urmărire a activelor pot fi transmise și recepționate rapid și în condiții de securitate. Numeroși ofițeri de legătură Europol din jurisdicțiile balcanice dețin în prezent posibilitatea de a accesa sistemul SIENA, o platformă care permite schimbul securizat de cereri de urmărire a activelor.

Cerere dintr-o jurisdicție din afara UE către un stat care nu este stat membru UE
Atunci când se fac solicitări în afara cadrului legal și instituțional al Uniunii Europene, canalul securizat utilizat cel mai frecvent pentru urmărirea activelor este Interpol. Cu toate acestea, înainte de transmiterea solicitării prin intermediul Biroului Național Central Interpol, jurisdicțiilor solicitante li se recomandă să se adreseze mai întâi rețelelor CARIN/ARIN, menționând intenția transmiterii solicitării. Solicitările vor fi transmise în atenția punctului de contact CARIN/ARIN corespunzător.

5.4. Studiul de caz B: Utilizarea filierei CARIN / ARIN pentru înaintarea cererii de urmărire a activelor

Sunteți un anchetator financiar care efectuează o anchetă privind activitățile lui Max RUSU și ale asociatului acestuia, Vadim SANDU (ambii cetățeni ai statului dumneavoastră), care sunt suspectați pentru trafic cu droguri și spălare de bani.

Pe parcursul anchetei penale, a fost efectuată o percheziție la domiciliul domnului SANDU. În timpul percheziției, au fost ridicate mai multe bilete de avion cu destinația Australia. Toate erau emise pe numele SANDU în calitate de pasager. Au mai fost găsite și numeroase fotografii în care apăreau vile de lux din Australia și mașini valoroase parcate pe alei.

Ancheta este în stadiul postmergător arestării celor doi indivizi, eliberați pe cauțiune în așteptarea procesului.

În consecință, aveți suspiciuni că domnul SANDU călătorește frecvent în Australia și că probabil a investit în această țară profitul obținut din traficul cu droguri.

Solicitarea prin email de la echipa de anchetă către propriul punct de contact CARIN:

Email de la: [Dv.]
Către: [Punctul dv. de contact CARIN]
Data: [xx/xx/xx]
Subiect: Solicitare CARIN către Australia pentru urmărirea activelor - Referința xxxx

Stimată Doamnă/Stimate Domn [Punctul dv. de contact CARIN],

Numele meu este [xxxx] și lucrez în departamentul [xxx] din cadrul [xxxx]. Detaliile mele de contact sunt următoarele: [xxxx].

În prezent, desfășor o anchetă financiară care vizează două persoane suspectate de săvârșirea unor infracțiuni legate de droguri și spălare de bani. Ancheta este în stadiul postmergător arestării.

În urma primirii documentelor ridicate în timpul percheziției la domiciliu, dețin date operative care indică faptul că activele unuia dintre suspecți au fost investite în Australia.

Din acest motiv, intenționez să transmit o **solicitare de urmărire a activelor** către autoritățile din Australia, în scopul efectuării verificărilor corespunzătoare în bazele de date ale acestora, cu precădere în cele referitoare la proprietăți imobiliare, conturi bancare și autovehicule.
Am rugămintea să solicitați opinia punctului de contact CARIN din Australia în ceea ce privește metoda cea mai adecvată de efectuare a acestei solicitări și persoana în atenția căreia ar trebui transmisă.

Răspunsul din partea punctului de contact CARIN din statul solicitant către echipa de anchetă:

Email de la: [Punctul dv. de contact CARIN]
Către: [Dv.]
Data: [xx/xx/xx]
Subiect: RE: Solicitare CARIN către Australia pentru urmărirea activelor - Referința xxxx

Stimată Doamnă/Stimate Domn [Dv.],
Regăsiți mai jos răspunsul primit din partea [punctul de contact CARIN din Australia] cu privire la referința: xxxx

Stimată Doamnă/Stimate Domn [Punctul dv. de contact CARIN],
Oficiul Național pentru Confiscarea Activelor din Canberra gestionează solicitările de urmărire a activelor primite din partea jurisdicțiilor din străinătate.

În ceea ce privește Proprietățile imobiliare și Autovehiculele:
Nu este nevoie de o solicitare oficială de asistență judiciară reciprocă în legătură cu cererile de urmărire a activelor care vizează proprietăți imobiliare și autovehicule. Trimiteți cererea prin intermediul Biroului Național Central Interpol din Australia, în atenția Domnului xxxx (nr. de telefon/adresă email), Asset Tracing Team, National Asset forfeiture Office, Canberra.
Ar trebui să primiți un răspuns în decurs de o lună. În cazul în care cererea este urgentă, vă rog să menționați clar „URGENT” și să mă contactați direct de îndată ce ați transmis-o către Biroul Național Central Interpol. Mă voi asigura personal că cererea este tratată cu prioritate.

În ceea ce privește Conturile bancare:
Pentru informații referitoare la existența conturilor bancare, utilizați filiera Unităților de Informații Financiare (UIF). Totuși, este nevoie să trimiteți o solicitare de asistență judiciară reciprocă prin intermediul Autorității noastre Centrale, pentru a obține informații în legătură cu orice tranzacții financiare realizate printr-un anumit cont în Australia.

Cu stimă,

[Punctul de contact CARIN din Australia]

5.5. Studiul de caz C: Adresarea unei cereri de urmărire a activelor către Interpol

Cerere către Interpol
DATA și ORA cererii:
22/11/2016 ora 14:40

DE LA
Autoritatea solicitantă [Numele Agenției dv.]
Numele: [Numele dv.]
Autoritatea [Agenția dv.]
Detalii de contact [Adresa Agenției dv., nr. de telefon, fax și email]
Referința [Referința alocată de Agenția dumneavoastră cererii]

CĂTRE
Jurisdicția solicitată: Australia
Autoritatea solicitată: The National Asset forfeiture Office, Canberra
(Oficiul Național pentru Confiscarea Activelor din Canberra)
În atenția: Dl. xxxx (nr. de telefon/adresă email), Asset Tracing Team
(Echipa responsabilă cu urmărirea activelor)

Infracțiunea: Suspiciune de trafic de droguri și spălare de bani

Suspecți:
1.
Numele: Max RUSU
Pseudonimul: nu e cazul
D.n. (Data nașterii): 04/12/1965
Naționalitatea:
Ultima adresă cunoscută: [denumirea și numărul imobilului, numele străzii, orașul,
codul poștal, țara]
Adrese anterioare:
Numărul pașaportului:
CNP:
2.
Numele: Vadim SANDU
Pseudonimul: nu e cazul
D.n. (Data nașterii): 18/12/1965 Naționalitatea:
Ultima adresă cunoscută: [denumirea și numărul imobilului, numele străzii, orașul,
codul poștal, țara]
Adrese anterioare: Numărul pașaportului:

CNP:
SOLICITAREA: Se solicită urmărirea oricăror active sau bunuri deținute sau controlate de cei doi suspecți în vederea indisponibilizării și confiscării lor ulterioare. În cazul identificării oricăror active, va fi transmisă în Australia o cerere de asistență judiciară reciprocă prin intermediul Autorității Centrale, pentru utilizarea informațiilor ca elemente probatorii.

Max RUSU și asociatul acestuia Vadim SANDU au fost supuși unei anchete de lungă durată efectuată de [numele agenției sau autorității și țara] în legătură cu importul și distribuirea unor cantități însemnate de cocaină pe teritoriul [numele țării dv.] și spălarea fondurilor rezultate din activitatea infracțională în perioada ianuarie 2017 - mai 2019. În data de 01/06/2019, ambii suspecți au fost acuzați de trafic de droguri și spălare de bani, iar în prezent sunt reținuți până la începerea procesului programat în data de 01/09/2019.

Instanța a emis un ordin de restricție cu privire la cei doi inculpați până la efectuarea unei anchete în scopul confiscării. Pentru identificarea oricăror active, Oficiul de recuperare a creanțelor derulează în prezent o anchetă financiară privind situația financiară a domnului Max RUSU și a asociatului acestuia Vadim SANDU, pentru a stabili valoarea de recuperat pe baza comportamentului infracțional general al inculpatului.

Pe parcursul anchetei penale, a fost efectuată o percheziție la domiciliul domnului SANDU. În timpul percheziției, au fost ridicate mai multe bilete de avion cu destinația Sydney, Australia. Toate erau emise pe numele SANDU în calitate de pasager. Au mai fost găsite și numeroase fotografii în care apăreau vile de lux din Australia și mașini valoroase parcate pe alei (fotografiile anexate).

Întrucât domnul SANDU călătorește frecvent în Australia, există suspiciuni că domnul SANDU și/sau domnul RUSU au investit probabil în țara dumneavoastră profiturile obținute din traficul cu droguri și activitățile de spălare de bani.

Se solicită efectuarea unor verificări în toate bazele de date și registrele de evidență disponibile, pentru a depista dacă oricare dintre cei doi suspecți deține active în Australia, mai ales sub formă de proprietăți și autovehicule.

Având în vedere faptul că au fost deja urmărite și identificate active pe baza facilităților de asistență judiciară preliminară (de exemplu prin intermediul CARIN, ARO sau Interpol), trebuie formulate cereri în temeiul Tratatului privind asistența judiciară reciprocă în vederea obținerii pe cale oficială a informațiilor referitoare la locația acestor active. Este necesară asistența judiciară reciprocă pentru a obține informații mai detaliate referitoare la locația și valoarea activelor în situațiile care impun luarea unor măsuri coercitive, cum ar fi percheziționarea locației și accesul la date financiare sau de altă natură, pe baza unui mandat.

6. Echipele comune de anchetă (JIT)

Standardele internaționale au recunoscut avantajul formării unor echipe comune de anchetă în scopul derulării anchetelor transfrontaliere. Aceste echipe sunt utile mai ales în cazurile în care o infracțiune sau un grup infracțional organizat afectează mai multe jurisdicții. Nota interpretativă 16 la recomandarea GAFI 40 referitoare la cooperarea internațională sugerează faptul că autoritățile de aplicare a legii ar trebui să poată constitui echipe comune de anchetă în scopul derulării anchetelor în manieră cooperativă. Până nu demult, echipele comune de anchetă erau formate în general doar pentru a duce mai departe anchetele penale. Aspectele financiare ale anchetei erau adesea omise sau nu erau incluse în angajamentele echipelor comune de anchetă. Această situație începe să se schimbe, iar jurisdicțiile balcanice ar beneficia de pe urma acestei tendințe asigurându-se că ancheta financiară în vederea recuperării activelor este inclusă în orice acord de constituire a echipelor comune de anchetă.

Acest capitol oferă statelor membre UE și statelor terțe informații referitoare la echipele comune de anchetă, în contextul prevederilor Deciziei-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 (2) privind echipele comune de anchetă și ale Rezoluției Consiliului privind un model de acord privind constituirea unei echipe comune de anchetă (JIT) (2017/C 18/01).

Ce este o echipă comună de anchetă?

O echipă comună de anchetă (JIT) este o echipă internațională formată pe baza acordului reciproc al autorităților competente din cel puțin două state membre UE, al cărei rol este de a ancheta o infracțiune săvârșită la nivel internațional. O echipă comună de anchetă poate include și reprezentanți ai unor state din afara UE, denumite state terțe.

Statele membre implicate în constituirea unei echipe comune de anchetă stabilesc structura, scopul și durata acesteia. Membrii echipei comune de anchetă care provin din alte state decât acela pe teritoriul căruia operează echipa sunt desemnați ca membri „detașați" la echipă. Aceștia pot îndeplini sarcini în conformitate cu legislația statului membru pe teritoriul căruia operează echipa.

Echipele comune de anchetă nu înlocuiesc sau modifică legislația națională și nu înlocuiesc cooperarea bazată pe scrisori de solicitare. Totuși, echipa comună de anchetă este un instrument fiabil și eficient, care asigură o cooperare fluentă și facilă în cazul în care:

- în cadrul anchetării unor fapte penale într-un stat, este necesar să fie efectuate cercetări dificile și care implică aspecte ce privesc și alte state membre.
- mai multe state membre desfășoară anchetarea unor fapte penale, în care circumstanțele cazului fac necesară inițierea unor acțiuni coordonate și concertate în respectivele statele membre.

Echipa comună de anchetă permite membrilor săi:

- să facă schimb direct de informații, fără a mai fi necesară formularea unor cereri oficiale de asistență judiciară reciprocă
- să solicite direct și reciproc luarea unor măsuri de anchetă, fără a mai fi necesară formularea unor cereri de asistență judiciară reciprocă. Acest lucru se aplică și în cazul cererilor privind măsurile coercitive.
- să fie prezenți în timpul percheziţiilor la domiciliu și interogatoriilor desfășurate în toate jurisdicțiile implicate, contribuind astfel la depășirea impedimentelor de natură lingvistică.
- să își coordoneze eforturile pe loc și să facă schimb de cunoștințe de specialitate în manieră neoficială
- să construiască încrederea reciprocă între practicienii din diverse jurisdicții, lucrând împreună și stabilind strategiile de anchetă și urmărire penală
- să primească sprijin și asistență în mod direct din partea Europol și Eurojust
- să protejeze fondurile potențial disponibile.

Implicarea statelor terțe într-o echipă comună de anchetă din UE

Uneori, o echipă comună de anchetă include un stat terț (un stat din afara Uniunii Europene). Acest lucru este posibil în cazul în care există o cooperare pe bază legală între statul membru sau statele membre în cauză și statul terț. Temeiul legal al constituirii unei echipe comune de anchetă poate fi reprezentat de:

- Un instrument juridic internațional
- Un acord bilateral
- Un acord multilateral
- Legislația națională.

Câteva exemple de cadru legal adecvat pentru constituirea unei echipe comune de anchetă între un stat membru UE și un stat terț includ:

- Al doilea Protocol Adițional la Convenția europeană de asistență judiciară reciprocă în materie penală din 20 aprilie 1959 (Articolul 20)
- Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate transnaționale din 15 noiembrie 2000 (Articolul 19)
- Convenția cu privire la asistența reciprocă și cooperarea între administrațiile vamale (Convenția Napoli II) din 18 decembrie 1997 (Articolul 24)
- Convenția privind cooperarea polițienească în Europa de Sud-Est (CCP ESE) din 5 mai 2006 (Articolul 27).

În ce situații poate fi folosită o echipă comună de anchetă?

Nu există o regulă simplă pentru a stabili când trebuie constituită o echipă comună de anchetă sau când trebuie folosite metodele tradiționale de cooperare internațională între țări.[6]

Odată ce este încheiat un acord de constituire a unei echipe comune de anchetă, nu mai este necesară transmiterea cererilor de asistență judiciară reciprocă în vederea cooperării între state. Acordul asigură un cadru legal general aplicabil mai multor solicitări care urmează a fi efectuate, inclusiv solicitări privind aspecte financiare, dacă acest lucru este stipulat în respectivul acord. Acesta oferă jurisdicțiilor un cadru general pentru a coopera în legătură cu o anumită infracțiune și pentru un anumit scop. Prin urmare, echipele comune de anchetă sunt adesea cea mai bună opțiune în cazul anchetelor mai dificile și mai complexe, care necesită coordonare rapidă și eficientă precum și schimbul reciproc al unui număr mare de fișiere, documente și probabil probe, pe parcursul unei perioade mai lungi de timp. Nu este utilă constituirea unei echipe comune de anchetă pentru un caz care presupune una sau două acțiuni de cercetare într-o altă țară pe parcursul câtorva săptămâni.

Structura unei echipe comune de anchetă

Dat fiind caracterul lor transnațional, echipele comune de anchetă prezintă anumite caracteristici diferite de cele ale demersurilor de anchetă derulate la nivel național, ceea ce facilitează desfășurarea unei anchete internaționale. Acest lucru este valabil mai ales în ceea ce privește schimbul reciproc de informații și protecția datelor, gestiunea și accesibilitatea probelor, evaluarea finală a activității echipelor comune de anchetă și modul de constituire a acestora.

Modul de funcționare a echipelor comune de anchetă

În etapa operațională a unei echipe comune de anchetă, schimbul reciproc de informații între membrii acesteia care provin din jurisdicții diferite are loc în aceeași manieră ca și când toate persoanele implicate ar proveni din aceeași jurisdicție. Persoanele din jurisdicții diferite își împărtășesc reciproc informații care provin din propriile lor țări. Nu mai sunt necesare cererile tradiționale de asistență judiciară reciprocă pentru a obține informații din partea unui membru detașat la echipă.

Temeiul legal potrivit căruia membrii detașați pot furniza echipei comune de anchetă informații care sunt disponibile în jurisdicția lor este articolul 1(9) al Deciziei-cadru privind echipele comune de anchetă și articolul 13(9) al Convenției de asistență judiciară reciprocă: „Un membru detașat la echipa comună de anchetă poate, în conformitate cu legislația sa internă și în limitele competențelor sale, să furnizeze echipei informații disponibile în statul membru care l-a detașat, în scopul desfășurării cercetărilor penale de echipă.”

[6] Legislația privind echipele comune de anchetă și Manualul referitor la acestea redactat de Eurojust și Europol conțin recomandări extinse în ceea ce privește constituirea unei echipe comune de anchetă.

Legislația națională are în continuare un rol important în a stabili dacă este posibil ca un membru al echipei comune de anchetă să furnizeze echipei informații care provin din propria jurisdicție a acestuia. Un membru al echipei poate furniza informații doar atât timp cât este permis și în limitele prevăzute de legislația națională din jurisdicția acestuia.

O a doua condiție menționată în articolul 1(9) al Deciziei-cadru privind echipele comune de anchetă și articolul 13(9) al Convenției de asistență judiciară reciprocă este aceea că informațiile care provin din țara de origine pot fi împărtășite altor membri ai echipei doar în măsura în care acestea sunt disponibile membrilor detașați.

În general, în vederea îndeplinirii sarcinilor lor, autoritățile din UE responsabile cu aplicarea legii au acces la nivel național la informații care provin din diferite surse publice și private. Asemenea acces este expres prevăzut prin lege sau printr-un acord general încheiat între autorități. În anumite situații, accesul este permis doar în baza unui ordin judecătoresc. Aceste informații, de importanță crucială în timpul urmăririi activelor în vederea confiscării, sunt schimbate mai ușor între jurisdicții în cadrul unei echipe comune de anchetă.

Resurse disponibile la momentul constituirii unei echipe comune de anchetă

Când se are în vedere constituirea unei echipe comune de anchetă, există diverse surse disponibile de asistență și informații.

Anchetatorii și procurorii se pot adresa **Expertului național în echipe comune de anchetă,** care va oferi asistență prin cunoștințele și experiența dobândite în cadrul echipelor comune de anchetă anterioare. Toate statele membre care au ratificat Convenția de asistență judiciară reciprocă din mai 2000 au desemnat unul sau mai mulți Experți naționali în echipe comune de anchetă. În plus, Europol, Eurojust, OLAF (Oficiul European de Luptă Antifraudă), Comisia Europeană și Consiliul European au desemnat puncte de contact pentru probleme legate de echipele comune de anchetă. Având în vedere obiectivul principal al Experților naționali în echipe comune de anchetă de a facilita activitatea practicienilor din statele membre, acești experți sunt selectați din cadrul autorităților de aplicare a legii, de urmărire penală și/sau judiciare. Există de asemenea și o Rețea a Experților naționali în echipe comune de anchetă (JIT) (**Rețeaua echipelor comune de anchetă**). Rețeaua, formată din cel puțin un expert din fiecare stat membru, promovează utilizarea echipelor comune de anchetă facilitând constituirea echipelor, schimbul de experiență și bune practici, dar și gestionând aspectele operaționale, financiare și juridice specifice unei echipe comune de anchetă. Experții pot oferi asistență practicienilor în vederea constituirii echipei comune de anchetă și comunică unii cu alții pentru a înlesni acest proces. **Secretariatul Rețelei echipelor comune de anchetă** din cadrul Eurojust gestionează și menține o listă a tuturor Experților naționali în echipe comune de anchetă din fiecare stat membru. La cerere, Secretariatul Rețelei vă poate pune la dispoziție detaliile de contact ale Expertului național în echipe comune de anchetă din jurisdicția dumneavoastră. Secretariatul Rețelei poate fi contactat la adresa JITsNetworkSecretariat@eurojust.europa.eu

Europol și Eurojust pot oferi statelor membre consultanță și expertiză juridică, mijloacele necesare organizării reuniunilor, precum și servicii de interpretariat. Atât Eurojust, cât și Europol pot pune la dispoziție fonduri pentru organizarea reuniunilor operative premergătoare constituirii unei echipe comune de anchetă. Acestea pot împărtăși experiența dobândită cu ocazia constituirii echipelor comune de anchetă anterioare și pot contribui la redactarea, modificarea și prelungirea acordului de constituire a echipei comune de anchetă.

Acordul de constituire a echipei comune de anchetă

Acordul de constituire a echipei comune de anchetă este un document juridic semnat de către toate jurisdicțiile participante. Pentru a ajuta jurisdicțiile la întocmirea unor Acorduri standardizate și cuprinzătoare de constituire a echipelor comune de anchetă, a fost redactat un **Acord model de constituire a echipei comune de anchetă**, care se regăsește în Anexa de mai jos. **Manualul privind constituirea unei echipe comune de anchetă** oferă jurisdicțiilor toate informațiile necesare referitoare la constituirea și funcționarea unei echipe comune de anchetă. Acesta este disponibil pe site-urile Eurojust și Europol: https://www.europol.europa.eu/activities-services/joint-investigation-teams și http://www.eurojust.europa.eu/Practitioners/JITs/Pages/JITs-sitemap.aspx

Acordul model conține o listă de aspecte care trebuie luate în considerare la momentul constituirii unei echipe comune de anchetă. De asemenea, trebuie întocmit un Plan Operațional de Acțiune (POA), lista de cerințe referitoare la acesta regăsindu-se în Anexa IV la Acordul model. Acordul model include și un model privind aderarea terțelor părți. Acordul model și anexele acestuia sunt disponibile în toate limbile Uniunii Europene.

7. Urmărirea activelor în jurisdicțiile offshore

7.1. Ce este o jurisdicție offshore?

Termenul „offshore” este adesea înțeles și utilizat în mod greșit cu conotații negative, fiind în general asociat doar cu paradisurile fiscale localizate de regulă în teritorii exotice, precum Insulele Virgine Britanice, Insulele Cayman și Seychelles. De fapt, activitate „offshore” se referă la o activitate care este de obicei desfășurată în afara jurisdicției de origine, ceea ce poate însemna o jurisdicție cu propriul său teritoriu suveran sau o țară care deține o structură juridică și de guvernământ proprie. Prin urmare, o societate offshore poate teoretic să funcționeze în orice țară sau jurisdicție din lume, nefiind absolut necesar să fie localizată într-un paradis fiscal. Astfel, spre exemplu, o persoană fizică sau o societate din Spania sau Franța poate considera țările precum Luxemburg, Lichtenstein sau Elveția ca fiind jurisdicții offshore.

De ce sunt folosite jurisdicțiile offshore?

Serviciile financiare oferite de organizații și societăți financiare în jurisdicțiile offshore sunt destinate scopului legitim de a oferi servicii legale unor persoane sau societăți care se supun legii și care urmăresc să își protejeze activele, să beneficieze de anumite facilități fiscale, să aibă acces la o infrastructură bancară superioară, să îndeplinească cerințele legale naționale în cazul achiziției de proprietăți, de exemplu, sau să beneficieze de confidențialitate și siguranță financiară.

Persoanele sau organizațiile implicate în activități ilegale sau infracționale au un istoric în exploatarea jurisdicțiilor offshore și în utilizarea inadecvată a formelor sau structurilor corporative în scopuri precum evaziunea sau frauda fiscală, ascunderea produselor infracțiunii sau corupției, spălarea banilor pe baza unor tranzacții comerciale, sau în tăinuirea averii față de agențiile statului, partenerii de afaceri sau membrii familiei. Avantajele suplimentare ale unei slabe reglementări uneori, ale secretului bancar și ale legislației menite să protejeze identitatea beneficiarului real, au încurajat și înlesnit cu atât mai mult acest gen de activități.

Reglementarea

Jurisdicțiile offshore sunt reglementate iar societățile care oferă servicii financiare, cum ar fi băncile, societățile fiduciare, alte societăți comerciale internaționale (IBC) și societăți de servicii (CSP), sunt supuse legilor și reglementărilor în domeniul combaterii spălării banilor. Atunci când are loc o investigație sau o anchetă cu privire la o jurisdicție offshore, poate să fie necesară o cercetare bazată pe surse publice pentru a stabili natura structurilor corporative, legislația și reglementările și, în funcție de circumstanțe, poate fi solicitată cooperarea Unității de Informații Financiare locale (UIF) sau a reprezentantului rețelei ARIN.

7.2. Trusturile

Utilizarea inadecvată a diverselor forme juridice de către persoanele implicate în activități ilegale sau infracționale se manifestă în multe feluri. Trustul este un exemplu de instrument frecvent utilizat de asemenea persoane pentru a ascunde sau deghiza activele și averea rezultate din activitățile respective. Desigur că există și alte forme, printre care și fundațiile, însă când este vorba despre cercetarea infracțiunilor transfrontaliere și a fluxului fondurilor, există o mare probabilitate de a identifica unul sau mai multe trusturi care funcționează în cadrul unor structuri organizaționale complexe.

Ce este un trust?

Un trust este un raport juridic întemeiat pe principiile dreptului englez (common law), prin care anumite persoane (numite fiduciari) administrează bunuri în interesul altor persoane (numite beneficiari). Trustul este instituit de regulă printr-un act în care sunt prevăzute principiile de funcționare ale acestuia. Acest act de constituire a trustului este semnat de către persoanele care pun la dispoziție active în cadrul trustului (numite constituitori) și fiduciari. Acest act juridic permite asumarea drepturilor asupra activelor și bunurilor, precum și administrarea activelor respective în conformitate cu prevederile actului de constituire a trustului, cu scopul de a asigura o serie de avantaje și repartizări de beneficii unei persoane sau unui grup de persoane denumite beneficiari. Odată ce activele sunt transferate fiduciarilor, constituitorul (constituitorii) își pierde (pierd) dreptul de proprietate asupra acestora. Fiduciarii devin așadar posesorii legitimi ai activelor, având obligația de a acționa în interesul beneficiarilor și în conformitate cu prevederile actului de constituire a trustului. Beneficiarii sunt singurele persoane îndreptățite să beneficieze de activele trustului.

Fiduciarul și/sau societatea fiduciară care răspunde de administrarea trustului este ținut(ă) de obligația menținerii angajamentului (datoria fiduciară). Prin semnarea actului de constituire a trustului, aceștia sunt de acord cu regulile și cerințele prevăzute în cuprinsul actului. Un trust se deosebește de o corporație sau o fundație. Acest tip de trust presupune un acord scris prin care fiduciarul asigură interesele beneficiarilor și protejează activele acestora împotriva potențialilor adversari.

Deoarece trusturile offshore sunt localizate aproape întotdeauna în paradisuri fiscale sau jurisdicții recunoscute pentru protejarea activelor și confidențialității, acestea beneficiază de toate avantajele de mai sus. Activele administrate în cadrul unui trust offshore sunt în cea mai mare parte scutite de sarcinile legale sau fiscale (adesea împovărătoare) aplicabile în țara sau jurisdicția de origine a constituitorului. În cazul în care trustul este constituit pentru a proteja interesele constituitorului și/sau de exemplu ale soțului/soției, copiilor sau altor moștenitori de drept ai acestuia, trustul offshore poate fi o alternativă excelentă pentru a evita urmărirea bunurilor moștenite și impozitarea.

Având în vedere constituirea lor în jurisdicții caracterizate de un regim protecționist, trusturile offshore asigură un nivel de confidențialitate incomparabil, dar și protecție sporită împotriva riscurilor care decurg din litigiile și răspunderea de natură civilă, inclusiv din situații nefavorabile precum divorțul sau dizolvarea societății. Trusturile sunt utilizate și pentru protejarea activelor în cazul unor tulburări politice sau economice în jurisdicția de origine. Exceptând situațiile în care există acuzații privind săvârșirea unei infracțiuni grave, este extrem de dificil pentru o entitate din afară să străpungă scutul de confidențialitate specific trustului în majoritatea jurisdicțiilor offshore.

Trusturile offshore sunt frecvent constituite în jurisdicții cu fiscalitate redusă sau care reprezintă un refugiu sigur pentru active și care au o reputație dovedită în ceea ce privește constituirea și administrarea cu succes a trusturilor sau fondurilor fiduciare. Cu toate acestea, nu este absolut necesar ca locația să fie un paradis fiscal sau o jurisdicție slab reglementată; multe jurisdicții și țări recunoscute pentru succesul în materie de trusturi pur și simplu dețin societăți fiduciare renumite pentru experiență și asigură un nivel optim de confidențialitate și de protecție a activelor. O trăsătură comună a acestor jurisdicții este fundamentarea reglementărilor și legilor referitoare la instituția trustului pe baza dreptului comun englez: aceasta deoarece ideea în sine de trust este de sorginte engleză, datând din vremea Cruciadelor. Alte jurisdicții europene în care trusturile sunt administrate cu succes, cum ar fi Luxemburg, Malta, Elveția etc., și-au adaptat legile și reglementările pentru a se conforma modelului adecvat de administrare a trustului bazat pe dreptul comun englez.

În funcție de natura activelor care fac obiectul trustului, fiduciarul poate înființa societăți în care să fie plasate ulterior activele respective, din considerente legate de limitarea răspunderii, fiscale sau geografice. Așadar, este foarte posibil să existe un număr semnificativ de societăți (cu evidențele și înregistrările aferente) aflate sub controlul acestuia și răspândite în multe alte jurisdicții. Din acest motiv, este important de reținut faptul că în cadrul oricărei anchete, fiduciarul este o persoană cheie care trebuie supusă interogatoriului și care este în măsură să pună la dispoziție toate documentele referitoare la trust și la activele care fac obiectul acestuia.

Persoanele implicate în activități ilegale sau infracționale recurg la trusturi pentru a ascunde sau deghiza produsele infracțiunii sau alte câștiguri ilicite. Transferul drepturilor de proprietate asupra activelor în cadrul unui trust administrat de un fiduciar poate sugera organului de anchetă faptul că persoana deține puține sau nu deține deloc active recuperabile. Totuși, în funcție de legislația în domeniul recuperării activelor specifică fiecărei țări, activele pot fi încă recuperate în cadrul unor proceduri penale sau civile inițiate împotriva persoanei sau persoanelor în cauză, dacă se poate demonstra proveniența acestora. Va fi de datoria autorităților competente să solicite jurisdicției implicate pe cale judiciară înghețarea și/sau recuperarea activelor.

7.3. Tipurile de informații deținute de entitățile din jurisdicțiile offshore

Mai jos este o listă de informații și documente deținute în mod obișnuit de organizațiile menționate; acestea ar trebui considerate ca fiind date operative sau probe valoroase în cadrul oricărei anchete penale atunci când sunt necesare dovezi de natură financiară și/sau se preconizează recuperarea activelor. Solicitarea de date operative sau probe ar trebui să fie menționată prescriptiv pe toate cererile.

Societate fiduciară (când este cunoscută existența unei structuri de tip trust)

- Copiile documentelor aferente verificării prealabile a constituitorului și a fiecărui beneficiar cunoscut
- Copia actului de constituire a trustului și orice acte adiționale la acesta
- Copiile documentelor cuprinzând cerințele constituitorului
- Detaliile privind terții reprezentanți (protectorii trustului) din trecut și din prezent
- Copiile certificatelor de acționar aferente societăților administrate/deținute de trust
- Copia Statutului și a Actului Constitutiv pentru fiecare dintre aceste societăți.

În plus, pentru fiecare dintre aceste societăți:

- Datele Administratorilor
- Copiile tuturor extraselor de cont și împuternicirilor/formularelor de deschidere de cont
- Copiile situațiilor financiare
- Copiile mesajelor Swift MT103 aferente tuturor plăților și încasărilor externe
- Copiile tuturor minutelor de ședință
- Copiile tuturor proceselor verbale
- Copiile mesajelor email și corespondenței, atât ale trustului, cât și ale tuturor societăților
- Copiile tuturor documentelor, acordurilor și altor contracte în legătură cu trustul
- Lista de comisioane achitate anual pentru serviciile prestate de fiduciar.

Societate prestatoare de servicii financiare (în fiecare jurisdicție în care nu există structuri de tip trust)

- Copiile documentelor aferente verificării prealabile, care să includă detaliile beneficiarului real/beneficiarilor reali
- Copiile certificatelor de acționar
- Copia Statutului și a Actului Constitutiv.

În plus, pentru fiecare societate:

- Datele Administratorilor
- Numele și adresa completă a Agentului înregistrat
- Confirmarea bonității societății și a faptului că aceasta nu înregistrează restanțe la plata impozitelor/taxelor
- Copiile tuturor extraselor de cont și împuternicirilor/formularelor de deschidere de cont
- Copiile situațiilor financiare
- Copiile mesajelor Swift MT103 aferente tuturor plăților și încasărilor externe
- Copiile tuturor minutelor de ședință
- Copiile tuturor proceselor verbale
- Copiile mesajelor email și corespondenței
- Copiile tuturor documentelor, acordurilor și altor contracte.

7.4. Cum poate fi obținută cooperarea internațională?

Trebuie menționat faptul că obținerea cooperării internaționale și a asistenței judiciare reciproce din partea unei jurisdicții offshore se întâmplă la fel ca în orice altă jurisdicție. Fiecare solicitare trebuie tratată individual, ținând cont de legislație, de reglementări, de agențiile guvernamentale relevante și de existența reprezentării din partea unei rețele inter-agenții de recuperare a creanțelor (ARIN), care să ofere asistență și îndrumare în legătură cu problemele care vizează recuperarea activelor.

7.5. Glosar de termeni referitori la jurisdicțiile offshore

Societate prestatoare de servicii financiare (CSP) – este o societate sau organizație care oferă servicii financiare precum: consultanță în afaceri, înființare de societăți, servicii specifice agenților înregistrați, servicii financiare, bancare, contabile, fiscale sau de investiții, servicii combinate offshore, servicii fiduciare.

Fundație – o fundație privată offshore este foarte asemănătoare cu un trust offshore prin faptul că este înființată de un fondator (echivalentul constituitorului în cazul trustului offshore) și gestionată în mod curent de un consilier (echivalentul fiduciarului în cazul trustului offshore), care administrează bunurile fundației în interesul beneficiarilor acesteia. Fondatorii agreează asupra înființării, reglementării și conferirii anumitor drepturi, interese și caracteristici fundației în temeiul legilor aplicabile fundațiilor în jurisdicția respectivă

Corporație sau societate internațională (IBC) – este o societate offshore înființată ca societate neutră din punct de vedere fiscal în temeiul legislației din anumite jurisdicții, care este de regulă limitată sub aspectul activităților pe care le poate desfășura în, dar nu neapărat și din, jurisdicția în care este înregistrată. Societățile internaționale sunt societăți utilizate cel mai frecvent în scopul activităților bancare offshore, pentru realizarea tranzacțiilor comerciale internaționale, pentru activități de investiții, cu scop de vehicul investițional de către anumite categorii de profesioniști și pentru protejarea activelor. Societățileoffshore pot achiziționa și comercializa bunuri și servicii, pot deține conturi bancare și pot desfășura activități de afaceri. Societățile internaționale sunt folosite și pentru deținerea de proprietăți imobiliare, pentru deținerea unor drepturi de proprietate intelectuală, licență și franciză, pentru prestarea de servicii personalizate (de către persoane care lucrează în străinătate) și pentru activități de comerț online offshore, printre altele. Denumirea de societate offshore este în aparență mai des folosită decât cea de societate internațională (IBC). Deși toate societățile internaționale (IBC) sunt obligatoriu societăți offshore, nu toate societățile offshore sunt și societăți internaționale.

Cont bancar offshore – este un cont deschis la o bancă situată în afara țării de rezidență a clientului băncii respective. Aceste conturi bancare sunt recunoscute pentru sarcinile fiscale reduse, de unde și denumirea de paradisuri fiscale atribuită frecvent acestor jurisdicții. Conturile bancare offshore prezintă în plus și o serie de avantaje de natură financiară și legală. Aceste avantaje includ reglementările fiscale mai puțin severe, impozitarea redusă sau inexistentă, nivelul ridicat de confidențialitate și accesul facil la fonduri.

Agent înregistrat – în majoritatea jurisdicțiilor există cerința ca orice entitate care este înființată sau funcționează în interiorul granițelor acestora să desemneze și să mențină un „agent înregistrat”. Această persoană mai este numită și „agent rezident” sau „agent statutar”, în funcție de legislația specifică din jurisdicția unde este înregistrată entitatea juridică în cauză. Rolul unui agent înregistrat este de a pune la dispoziție o adresă oficială (nu de tipul CP) în jurisdicția respectivă, la care există persoane disponibile în timpul programului normal de lucru, pentru a facilita comunicarea actelor de procedură în cazul unei acțiuni sau proces în instanță. În general, agentul înregistrat este și persoana căreia îi sunt transmise toate documentele oficiale solicitate anual în scopuri fiscale și legale de către autoritățile statului, cum ar fi notificările privind impozitele și formularele de raportare anuală. Agentul înregistrat are obligația de a transmite mai departe aceste documente și notificări entității în cauză. De asemenea, agenții înregistrați vor informa entitățile juridice asupra situației acestora în calitate de contribuabili. Motivul pentru care se dorește ca acest rol de comunicare să revină agentului înregistrat este acela că o entitate juridică se confruntă cu dificultăți în încercarea de a fi în permanență la curent cu toate modificările legislative și datele de raportare aplicabile în mai multe jurisdicții, date fiind diferențele legislative care apar de la o jurisdicție la alta. În general, nedesemnarea unui agent înregistrat are drept consecință revocarea statutului juridic al societății în jurisdicția respectivă, precum și aplicarea unor penalități suplimentare, în anumite cazuri.

Paradis fiscal – este definit în general ca fiind o țară sau un teritoriu în care cotele de impozit aplicabile persoanelor străine sunt foarte reduse și „avantajoase”. În accepțiune clasică, un paradis fiscal asigură și confidențialitate din punct de vedere financiar.

Trust – un raport juridic (întemeiat preponderent pe principiile dreptului comun englez), prin care o persoană (fiduciarul) administrează bunuri în calitate de deținător nominal în interesul unuia sau mai multor beneficiari. În general, trusturile offshore sunt similare ca natură și produc aceleași efecte juridice ca și cele constituite la nivel național; acestea implică existența unui constituitor, care transferă (sau „plasează”) active („masa patrimonială a trustului”) unor fiduciari, cu scopul de a fi administrate în interesul unei persoane sau grup de persoane („beneficiarii”).

8. Înghețarea și sechestrarea activelor

8.1. Transmiterea cererilor internaționale de înghețare și sechestrare a activelor în cadrul procedurilor penale

Cererile de asistență trebuie să fie suficient de detaliate pentru a putea fi înțelese și prelucrate cu promptitudine de statul solicitat și de orice instanță care ia în considerare o solicitare de înghețare sau sechestrare.

În manieră corespunzătoare, persoana din statul solicitant care întocmește cererea ar trebui să stabilească cu exactitate, într-un stadiu incipient, următoarele aspecte:

- natura activului pe care statul dorește să-l recupereze
- unde este localizat activul pe care statul dorește să-l recupereze
- cum poate proceda statul solicitant în vederea recuperării activului cu sprijinul jurisdicției străine
- asistența pe care statul solicitat este capabil să o ofere
- orice tratate, Convenții și directive relevante pentru cererea în cauză.

În Uniunea Europeană, unde o cerere de asistență se bazează pe recunoașterea reciprocă, poate fi utilizată în prezent Decizia-cadru 2003/577/JAI a Consiliului privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de înghețare a bunurilor sau a probelor. Un model de certificat de recunoaștere este anexat la Decizia-cadru. Pentru ordinele de înghețare transmise pe teritoriul UE după data de 19 decembrie 2020, se aplică Regulamentul (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare. Noul Regulament pune la dispoziție un certificat de indisponibilizare (articolul 6), care poate fi transmis direct autorității solicitate sau autorității centrale. Poate fi transmis și ordinul de indisponibilizare, însă doar certificatul trebuie tradus. Certificatele model anexate la Deciziile-cadru obligă statul solicitant să ofere toate informațiile necesare pentru ca statul solicitat să poată onora cererea.

În ceea ce privește alte cereri de asistență judiciară reciprocă în vederea înghețării și sechestrării, tratatele și convențiile prevăd în general faptul că statele trebuie să își ofere pe bază de reciprocitate toată asistența posibilă în vederea identificării și urmăririi instrumentelor, produselor și altor bunuri supuse confiscării. Având în vedere viteza cu care în special activele lichide circulă la nivel global, anumite cereri de asistență internațională trebuie invariabil emise foarte rapid și cu detalii disponibile limitate. Cu toate acestea, este înțeles în general faptul că cererile de asistență trebuie să respecte pe cât posibil următoarele condiții:

- să fie redactate pe pagina cu antet a autorității emitente
- să sublinieze rolul la nivel național al autorității care inițiază cererea și să confirme permisiunea acordată acesteia în acest scop, în temeiul legislației naționale
- să ofere toate detaliile de contact ale autorității care transmite cererea
- să fie transmise în variantă semnată (și sigilată, dacă sunt emise de un judecător) și în variantă tradusă, dacă statul solicitat solicită acest lucru
- să specifice scopul pentru care este solicitată asistența.

În plus, cererile trebuie să precizeze clar:

- asistența solicitată (de ex. înghețare și sechestrare)
- infracțiunile la nivel național care fac obiectul acuzării sau anchetei, precum și eventualele sentințe sau sancțiuni
- legislația națională care incriminează activitatea în cauză
- sinteza faptelor în cauză și legătura acestora cu statul solicitat
- orice informații sensibile care nu pot fi divulgate unei instanțe sau persoane
- detaliile complete ale persoanei (inclusiv în cazul unei persoane juridice)
- asocierea clară dintre operațiunea de înghețare sau sechestrare solicitată și infracțiunea care face obiectul anchetei sau are legătură cu procedurile inițiate
- datele oricăror audieri în fața instanței locale relevante sau orice motive de urgență
- titlul tratatului sau Convenției care stă la baza cererii de asistență a statului solicitant
- datele de contact ale oricărei agenții responsabile cu aplicarea legii sau ale oricăror funcționari care sunt deja familiarizați cu detaliile anchetei, din statul solicitat
- detaliile oricăror aspecte sensibile sau mediatizate la nivel național în legătură cu ancheta sau procedurile inițiate
- la solicitarea statului solicitat și dacă prezintă relevanță pentru infracțiunea în cauză, garanția că pedeapsa capitală nu va fi aplicată sau va fi comutată.

În ceea ce privește cererile aferente ordinelor de înghețare și sechestrare în mod special, trebuie incluse și următoarele detalii, în măsura posibilităților:

- confirmarea dublei incriminări, dacă statul solicitat solicită acest lucru
- detalii referitoare la ancheta/procedurile în curs de desfășurare, precum și mențiunea dacă acestea sunt de natură penală sau fără condamnare
- faptele materiale, inclusiv cele privind orice înghețare/indisponibilizare în statul solicitat, însoțite de copiile sigilate ale ordinelor aferente, precum și orice mijloace de apărare invocate de suspect/inculpat sau orice explicații oferite de acesta.
- motivele rezonabile pentru care se presupune că suspectul/inculpatul a beneficiat de fonduri sau de un alt activ de pe urma comportamentului său

- motivele întemeiate pentru care este suspectat faptul că bunurile ar putea fi necesare pentru a duce la îndeplinire un ordin care a fost sau ar putea fi inițiat în statul solicitant, precum și conexiunea cu statul solicitat
- motivul pentru care ordinul este necesar: bunurile vor fi disipate în absența unui ordin?
- datele complete ale suspecților/inculpaților și ale bunurilor care urmează a fi indisponibilizate
- detalii sumare ale oricăror alte bunuri cunoscute ca fiind deținute de către suspect/inculpat în afara statului solicitat, astfel încât statul solicitat să poată garanta (dacă este cazul) că sunt indisponibilizate suficiente active pentru a acoperi valoarea oricărui ordin de confiscare care ar putea fi emis
- faptul că bunurile existente în statul solicitat trebuie indisponibilizate deoarece nu există suficiente bunuri/active disponibile în altă parte
- dacă există sau nu obiecții din partea statului solicitant față de statul solicitat în legătură cu permisiunea de accesare a fondurilor indisponibilizate pentru acoperirea costurilor de trai și a cheltuielilor judiciare.

Dacă este necesar, punctele de contact din cadrul rețelelor ARIN pot oferi asistență statelor solicitante în legătură cu cerințele de bază ale altor țări cu privire la conținutul unei cereri scrise de asistență, înainte de transmiterea unei asemenea cereri.

8.2. Primirea cererilor internaționale de înghețare și sechestrare a activelor în cadrul procedurilor penale

Statele solicitate trebuie să verifice cererea la momentul primirii acesteia pentru a se asigura că nu există motive de ordin comun care să conducă la respingerea sau îndeplinirea cu întârziere a cererii. În funcție de legislația națională a fiecărui stat, precum și de interdicțiile impuse pe baza anumitor Convenții sau Tratate, aceste motive includ:

- insuficiența detaliilor
- inexistența dublei incriminări/a unei infracțiuni echivalente
- cererea contravine principiilor fundamentale ale legislației din statul solicitat
- dubla sancționare pentru aceeași faptă
- cererea are legătură cu o anchetă sau procedură motivată politic
- infracțiunea intră sub incidența prevederilor legislației militare sau fiscale
- măsura urmărită ar putea leza drepturile omului, care îi revin suspectului/inculpatului

Dacă cererea a fost transmisă statului solicitat pentru recunoaștere reciprocă, în temeiul unor instrumente cum ar fi Decizia-cadru 2003/577/JAI privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de înghețare a bunurilor și a probelor, în principiu, statul solicitat trebuie doar să se asigure că rubricile din certificatul model au fost completate corespunzător.

În orice caz, statul solicitat ar trebui să fie pregătit (dacă este nevoie) să se adreseze statului solicitant pentru a cere mai multe informații care să susțină intentarea unei acțiuni în justiție în statul solicitat, în vederea obținerii unui ordin de înghețare sau sechestrare.

Deși se presupune că statul solicitant a furnizat în cuprinsul cererii detaliile prevăzute în secțiunea de mai sus referitoare la „Transmiterea cererilor internaționale de înghețare și sechestrare a activelor în cadrul procedurilor penale”, statelor solicitate le este în general permis să ceară mai multe detalii din partea statului solicitant înainte de a face demersurile în vederea obținerii unui ordin de înghețare sau sechestrare.

Cadrul legal internațional prevede faptul că statele solicitate vor lua orice măsură provizorie disponibilă pentru a păstra - în vederea unei eventuale confiscări a oricăror bunuri specifice constând în produse sau instrumente ale infracțiunii, precum și în vederea unei eventuale confiscări a unor produse constând într-o obligație de plată - o sumă de bani corespunzătoare valorii produselor.

În plus, statele au de regulă obligația de a trata cererile de asistență primite din partea altor state cu aceeași urgență și prioritate cu care ar trata propriile solicitări la nivel național de înghețare și sechestrare a activelor; a se vedea spre exemplu articolul 15.4 al Convenției de la Varșovia.

De îndată ce cererea de asistență a fost efectuată, conform bunelor practici, statul solicitat ar trebui să informeze cu promptitudine statul solicitant asupra rezultatului acțiunii intentate în scopul înghețării și sechestrării activelor, transmițându-i acestuia din urmă copia oricăror ordine judecătorești emise cât mai repede cu putință și asigurând o linie deschisă de comunicare între state în vederea informării ulterioare reciproce pe parcursul anchetei și procedurilor penale.

9. Confiscarea și deposedarea

9.1. Transmiterea cererilor internaționale de confiscare a activelor în cadrul procedurilor penale

Principiul de bază în cazul cererilor de asistență în vederea confiscării sau deposedării de produsele infracțiunii este același ca și în cazul înghețării sau sechestrării, expus anterior: cererile de asistență trebuie să fie suficient de detaliate pentru a putea fi înțelese și prelucrate de statul solicitat și de orice instanță care ia în considerare o solicitare de confiscare sau deposedare.

Cererile de confiscare și deposedare pot include ordinele la nivel național ale unui stat solicitant emise în cadrul procedurilor penale sau civile.

Pentru ca un stat să poată transmite o cerere de asistență în vederea confiscării sau deposedării, nu este necesar ca statul respectiv să fi solicitat anterior asistență în vederea înghețării sau sechestrării activelor respective.

În manieră similară, persoana din statul solicitant ar trebui să țină cont de următoarele aspecte pentru a redacta o cerere de asistență coerentă:

- natura activului pe care statul dorește să-l recupereze
- unde este localizat activul pe care statul dorește să-l recupereze
- cum poate proceda statul solicitant în vederea recuperării activului cu sprijinul jurisdicției străine
- asistența pe care statul solicitat este capabil să o ofere
- orice tratate, Convenții și directive relevante pentru cererea în cauză.

În ceea ce privește o cerere de asistență bazată pe recunoașterea reciprocă a ordinelor de confiscare emise în cadrul procedurilor penale, de exemplu după data de 19 decembrie 2020 conform noului Regulament (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare, sau în prezent, conform Deciziei-cadru 2006/783/JAI a Consiliului privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de confiscare, este anexat un certificat model (de recunoaștere reciprocă) la ambele instrumente de reglementare, care obligă statul solicitant să ofere toate informațiile necesare pentru ca statul solicitat să poată onora cererea. Trebuie menționat faptul că recunoașterea reciprocă nu se aplică ordinelor de înghețare și de confiscare emise în cadrul procedurilor judiciare civile sau administrative.

În general, cerințele în ceea ce privește forma unei cereri de asistență în vederea confiscării sau deposedării sunt aceleași ca în cazul cererii în vederea înghețării sau sechestrării activelor; mai exact, cererea trebuie:

- să fie redactată pe pagina cu antet a autorității emitente
- să sublinieze rolul la nivel național al autorității care inițiază cererea și să confirme permisiunea acordată acesteia în acest scop, în temeiul legislației naționale

- să ofere toate detaliile de contact ale autorității care transmite cererea
- să fie transmise în variantă semnată (și sigilată, dacă sunt emise de un judecător) și în variantă tradusă, dacă statul solicitat solicită acest lucru
- să specifice scopul pentru care este solicitată asistența.

În plus, cererile trebuie să precizeze clar:

- asistența solicitată (de ex. confiscare sau deposedare)
- infracțiunile la nivel național pentru care a fost condamnat inculpatul, precum și sentințele emise sau sancțiunile impuse
- dacă ordinul pe care statul solicitant îl dorește executat a fost emis în urma unor proceduri penale sau civile, conform încadrării la nivel național
- legislația națională care incriminează activitatea în cauză
- sinteza faptelor în cauză și legătura acestora cu statul solicitat
- orice informații sensibile care nu pot fi divulgate unei instanțe sau persoane
- detaliile complete ale inculpatului (inclusiv în cazul unei persoane juridice)
- asocierea clară dintre operațiunea de confiscare sau deposedare solicitată și infracțiunea pentru care a fost condamnat inculpatul
- datele oricăror audieri în fața instanței locale relevante sau orice motive de urgență
- titlul tratatului sau Convenției care stă la baza cererii de asistență a statului solicitant
- datele de contact ale oricărei agenții responsabile cu aplicarea legii sau ale oricăror funcționari care sunt deja familiarizați cu detaliile cazului, din statul solicitat
- detaliile oricăror aspecte sensibile sau mediatizate la nivel național în legătură cu cazul
- la solicitarea statului solicitat și dacă prezintă relevanță pentru infracțiunea în cauză, garanția că pedeapsa capitală nu va fi aplicată sau va fi comutată.

În plus, cererea trebuie să precizeze clar:

- confirmarea dublei incriminări, dacă statul solicitat solicită acest lucru
- faptul că persoana este condamnată și că nu există niciun recurs intentat pentru contestarea sentinței, dacă este cazul
- faptul că orice ordin este final și executoriu/nu face obiectul unui recurs, fiind anexată o copie sigilată a acestuia, dacă este cazul
- faptul că întreaga sumă sau o parte din suma plătibilă în baza ordinului rămâne neachitată
- faptul că ordinul este emis cu scopul recuperării bunurilor sau a valorii acestora
- faptul că ordinul poate fi pus în aplicare în afara statului solicitant
- faptele materiale, inclusiv cele privind orice înghețare/indisponibilizare anterioară în statul solicitat, însoțite de copiile sigilate ale ordinelor aferente, precum și orice mijloace de apărare invocate de inculpat sau orice explicații oferite de acesta în cadrul procedurilor derulate la nivel național.
- motivul pentru care ordinul este necesar – este necesară de fapt confiscarea sau deposedarea de bunuri pentru îndeplinirea ordinului de confiscare?

- datele complete ale inculpaților și ale bunurilor care urmează a fi confiscate
- detalii sumare ale oricăror alte bunuri cunoscute ca fiind deținute de către inculpat în afara statului solicitat.

Dacă este necesar, punctele de contact din cadrul rețelelor ARIN pot oferi asistență statelor solicitante în legătură cu cerințele de bază ale altor țări cu privire la conținutul unei cereri scrise de asistență, înainte de transmiterea unei asemenea cereri.

9.2. Transmiterea și primirea cererilor internaționale de înghețare, sechestrare și confiscare a activelor în cadrul procedurilor de confiscare care nu se bazează pe o sentință de condamnare

Conform descrierii din secțiunea 2.6, confiscarea care nu se bazează pe o sentință de condamnare este acel proces de confiscare a activelor care nu presupune condamnarea unei anumite persoane pentru comiterea unei infracțiuni în legătură cu activele respective. Aceasta poate avea loc în cadrul unor proceduri penale sau civile. Numeroase jurisdicții de la nivel mondial profită de avantajele confiscării în absența unei sentințe de condamnare, prin adoptarea unor legi privind deposedarea bazată pe proceduri civile. Cu toate acestea, exceptând câteva țări (Marea Britanie, Irlanda, Bulgaria, Slovacia), jurisdicțiile din Uniunea Europeană nu au adoptat încă legi naționale privind deposedarea bazată pe proceduri civile. Pentru a asigura recunoașterea și executarea ordinelor internaționale de confiscare în cât mai multe situații, standardele internaționale impun țărilor deținerea autorității de a răspunde la cereri bazate pe proceduri de confiscare fără sentință de condamnare și pe măsuri provizorii similare, exceptând cazurile în care acest lucru contravine principiilor fundamentale ale legislației lor naționale. Deși este posibil să treacă mai mulți ani până când jurisdicțiile din UE vor adopta legi proprii privind deposedarea bazată pe proceduri civile, standardele internaționale precizează faptul că jurisdicțiile ar trebui să dețină capacitatea de a executa cel puțin ordinele bazate pe proceduri de confiscare fără sentință de condamnare, în cazul decesului, dispariției, absenței sau necunoașterii infractorului.

Acestea fiind spuse, numeroase state din lume dețin parțial sau în totalitate prevederi referitoare la deposedarea bazată pe proceduri civile, cunoscute și sub denumirea de proceduri de recuperare de natură civilă. Atât timp cât procedura de confiscare poate fi asociată unui caz de natură penală, anumite țări ar putea fi dispuse să execute ordine de deposedare bazate pe proceduri civile, chiar și în absența procedurilor penale.

Așa cum s-a menționat mai devreme în acest Manual, tratatele și Convențiile impun statelor semnatare obligația de a răspunde la cererile bazate pe proceduri de confiscare fără sentință de condamnare, în măsura în care cadrul legal național permite acest lucru. Pornind de la același principiu potrivit căruia statele ar trebui să își acorde pe bază de reciprocitate toată asistența posibilă în vederea recuperării produselor infracțiunii, indiferent de clasificarea penală sau civilă a procedurilor interne derulate în acest scop, statelor semnatare li se recomandă în general o gândire laterală atunci când evaluează o cerere de asistență judiciară reciprocă sau de cooperare internațională cu privire la o confiscare care nu se bazează pe o sentință de condamnare. De exemplu, documentul GAFI privind cele mai bune practici în materie de confiscare încurajează țările să privească dincolo de terminologie și de etichete și să ajungă la esența cazului, pentru a evalua cererea în mod substanțial. Este important ca cererile să nu fie respinse nejustificat din cauza unei confuzii datorate utilizării unei terminologii diferite în țări diferite.

GAFI recomandă ca o cerere să nu fie refuzată doar pe motivul că statul solicitant folosește termenul de „deposedare bazată pe proceduri civile”.[7]

Totuși, în principiu, dacă oricare dintre state adoptă prevederi naționale privind recuperarea produselor infracțiunii în cadrul unor proceduri încadrate ca fiind civile, aceleași informații generale ar trebui transmise statului solicitat pe baza unei cereri efectuate conform prevederilor de mai sus din secțiunea „Transmiterea cererilor internaționale de înghețare și sechestrare a activelor în cadrul procedurilor penale”.

Din nou, dacă este necesar, punctele de contact din cadrul rețelelor ARIN pot oferi asistență statelor solicitante în legătură cu cerințele de bază ale altor țări cu privire la conținutul unei cereri scrise de asistență, înainte de transmiterea unei asemenea cereri.

Termenul propriu-zis de confiscare care nu se bazează pe o sentință de condamnare, precum și anumite concepte asociate, au cauzat o serioasă confuzie în rândul practicienilor în domeniul recuperării activelor. Pentru a veni în sprijinul jurisdicțiilor în demersurile de implementare a ordinelor de înghețare, sechestrare și confiscare bazate pe proceduri fără sentință de condamnare, rețeaua CARIN a elaborat un Ghid de tipologii de confiscare fără sentință de condamnare destinat practicienilor, care clarifică diversele tipuri de confiscare care nu se bazează pe o sentință de condamnare. Acest ghid este cuprins în Anexa V a Manualului CARIN. https://docs.wixstatic.com/ugd/d54f05_4ccdfc507cb44d3588354132a68af289.pdf.
Deoarece terminologia este adesea cea care creează confuzie în executarea cererilor internaționale, mai ales în domeniul recuperării activelor, recomandarea GAFI de a trece peste aspectele terminologice ale cererilor și de a acorda atenție esenței procedurilor este deosebit de relevantă și valoroasă.

9.3. Ordinele de confiscare a averilor nejustificate

Un anumit tip de confiscare care nu se bazează pe o sentință de condamnare, conform precizărilor din secțiunea 2.6 d), prevede confiscarea „averilor nejustificate”. Această prevedere vizează confiscarea sau deposedarea de active în acele situații în care o persoană deține sau se bucură de un nivel de bunăstare care nu ar fi putut fi atins pe căi legale sau care nu poate fi explicat prin alte mijloace, cum ar fi o moștenire, un câștig la loterie sau un cadou. Confiscarea poate avea loc în cadrul unor proceduri penale sau civile, în funcție de jurisdicție. Această prevedere este relevantă mai ales în ceea ce privește cooperarea internațională, întrucât anumite state vor iniția acțiuni care vizează active localizate în propria lor jurisdicție, la cererea statului în care are loc ancheta/urmărirea penală, făcând apel la propriile lor prevederi privind averile nejustificate. Un exemplu de stat care deține această posibilitate este Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

[7] Secțiunea VI, 19

9.4. Ordinele de confiscare a averilor nejustificate în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

Începând cu data de 12 noiembrie 2018, orice țară poate transmite către Regatul Unit cereri de asistență judiciară reciprocă în legătură cu Ordinele de confiscare a averilor nejustificate, chiar dacă acestea nu sunt disponibile ca instrumente de recuperare a activelor în statul solicitant.[8]

Ordinele de confiscare a averilor nejustificate reprezintă un instrument de anchetă disponibil în Regatul Unit începând cu 31 ianuarie 2018; prin acestea se solicită unei persoane (pe lângă furnizarea de documente unde este cazul):

- să descrie natura și măsura drepturilor sale asupra bunurilor în legătură cu care este emis ordinul
- să explice mijloacele prin care au fost obținute bunurile (mai ales cum au fost acoperite costurile aferente dobândirii acestora)
- în cazul în care bunurile sunt deținute de fiduciari, să descrie detaliile unui asemenea aranjament, așa cum sunt specificate în cuprinsul ordinului
- să ofere alte informații în legătură cu bunurile, conform cerințelor și cu referire la o anumită perioadă de timp.

Ordinele de confiscare a averilor nejustificate trebuie să menționeze bunurile vizate și persoana suspectată de către autoritatea competentă ca fiind deținătoarea bunurilor (poate fi și o persoană din afara Marii Britanii). Această persoană poate fi o Persoană expusă politic, și anume o persoană care este (sau a fost) numită într-o funcție publică importantă de către o organizație internațională sau un stat, altul decât Marea Britanie sau un alt stat din SEE, un membru al familiei, precum și o altă persoană cunoscută public ca asociat apropiat al persoanei expuse politic sau altfel relaționată cu aceasta.

Neîndeplinirea fără un motiv întemeiat, într-o perioadă de timp permisă de instanță, a cerințelor impuse prin Ordinul de confiscare a averilor nejustificate înseamnă că bunurile se prezumă a fi bunuri recuperabile (adică bunuri obținute prin conduită ilicită) în cadrul unor proceduri civile de recuperare.

Elaborarea unei cereri de asistență în vederea obținerii unui Ordin de confiscare a averilor nejustificate pentru a susține ancheta sau procedurile de urmărire în statul solicitant trebuie să respecte următoarele condiții în ceea ce privește forma:

- să fie redactată pe pagina cu antet a autorității emitente
- să sublinieze rolul la nivel național al autorității care inițiază cererea și să confirme permisiunea acordată acesteia în acest scop, în temeiul legislației naționale

[8] *Proceeds of Crime Act 2002* - Legea din 2002 referitoare la produsele infracțiunii (Anchete externe; Ordine și cereri externe) (Amendament) Ordin din 2018

- să ofere toate detaliile de contact ale autorității care transmite cererea
- să fie transmise în variantă semnată (și sigilată, dacă sunt emise de un judecător) și în variantă tradusă, dacă statul solicitat solicită acest lucru
- să specifice scopul pentru care este solicitată asistența.

În plus, cererea trebuie să includă suficiente informații și detalii de fond, pentru a permite instanței din Regatul Unit să concluzioneze că:

- există motive întemeiate de a crede că persoana deține bunurile în legătură cu care este solicitat ordinul, iar valoarea bunurilor depășește 50.000£.
- există motive întemeiate de a suspecta că sursele cunoscute pe baza cărora persoana a obținut venituri legale ar fi fost insuficiente pentru a permite persoanei să obțină bunurile
- persoana vizată este o persoană expusă politic, sau există motive întemeiate de a suspecta că persoana este sau a fost implicată în infracțiuni grave (fie în Marea Britanie, fie în altă parte), sau că o persoană asociată persoanei în cauză este sau a fost implicată în asemenea infracțiuni.

Deși cererile privind Ordinele de confiscare a averilor nejustificate încă reprezintă o componentă relativ nouă în domeniul cererilor de asistență judiciară reciprocă în Regatul Unit, aceste cereri trebuie să precizeze clar:

- asistența solicitată (de ex. un Ordin de confiscare a averilor nejustificate)
- infracțiunile la nivel național care fac obiectul acuzării sau anchetei, precum și eventualele sentințe sau sancțiuni
- legislația națională care incriminează activitatea în cauză
- sinteza faptelor în cauză și legătura acestora cu statul solicitat
- orice informații sensibile care nu pot fi divulgate unei instanțe sau persoane
- detaliile complete ale persoanei (inclusiv în cazul unei persoane juridice)
- asocierea clară dintre Ordinul de confiscare a averilor nejustificate solicitat și infracțiunea care face obiectul anchetei sau are legătură cu procedurile inițiate
- datele oricăror audieri în fața instanței locale relevante sau orice motive de urgență
- titlul tratatului sau Convenției care stă la baza cererii de asistență a statului solicitant
- datele de contact ale oricărei agenții responsabile cu aplicarea legii sau ale oricăror funcționari care sunt deja familiarizați cu detaliile anchetei, din statul solicitat
- detaliile oricăror aspecte sensibile sau mediatizate la nivel național în legătură cu ancheta sau procedurile inițiate.

10. Restituirea și dispunerea de activele confiscate: Acordurile de partajare a activelor

Cadrul internațional privind asistența judiciară reciprocă în domeniul recuperării produselor infracțiunii în general prevede faptul că un stat solicitant nu poate pretinde reținerea valorii bunurilor recuperate în cazul în care este sprijinit de statul solicitat.

Cu toate acestea, Convențiile și tratatele pot conține dispoziții privind încheierea unor acorduri de partajare a activelor la solicitarea oricăruia dintre statele implicate în cererea de asistență. De exemplu, articolul 25 al Convenției de la Varșovia prevede faptul că un stat solicitat care acționează în baza Convenției poate dispune de bunuri (pe care le confiscă la cererea unui alt stat) în conformitate cu legislația și cu procedurile administrative naționale, însă trebuie să acorde prioritate restituirii bunurilor confiscate statului solicitant, astfel încât acesta să poată despăgubi victimele infracțiunii sau să restituie bunurile proprietarilor lor de drept. Același articol permite unui stat solicitat să încheie acorduri de partajare a activelor cu un stat solicitant, în mod periodic sau de la caz la caz, în conformitate cu legislația sau cu procedurile administrative ale statului solicitat.

Prevederi similare se regăsesc, de exemplu, în articolul 14 din UNTOC și în articolul 57 din UNCAC. Articolul 57.4 din UNCAC mai prevede faptul că, exceptând cazul în care statele semnatare agreează altfel, statul solicitat poate deduce costurile rezonabile aferente procedurilor de anchetă, de urmărire penală sau judiciare derulate în scopul restituirii sau dispunerii de bunurile confiscate în baza Convenției.

Pe teritoriul UE, noul Regulament (UE) 2018/1805 al Parlamentului European și al Consiliului din 14 noiembrie 2018 privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de indisponibilizare și de confiscare conține prevederi extinse privind restituirea bunurilor indisponibilizate victimei și dispunerea de bunurile confiscate sau de sumele de bani rezultate din vânzarea bunurilor respective; aceste prevederi vor fi aplicabile ordinelor transmise după data de 19 decembrie 2020. Principiul general al partajării egale (50/50) a activelor, preluat din Decizia-cadru din 2006 a Consiliului privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de confiscare, se regăsește și în cuprinsul noului Regulament. Potrivit acestui principiu, în cazul în care suma obținută în urma executării ordinului de confiscare este egală cu sau mai mică de 10.000 EUR, aceasta va reveni statului solicitat. În cazul în care suma obținută în urma executării ordinului de confiscare depășește 10.000 EUR, 50% din această sumă va fi transferată de către statul solicitat în favoarea statului emitent.

Așadar, în momentul primirii unei cereri de asistență, statele solicitate ar trebui să ia în considerare dacă doresc să rețină valoarea oricăror produse recuperate într-un anumit caz, împreună cu statul solicitant, în funcție de situație. Recomandările privind cele mai bune practici încurajează statele să stabilească încă de timpuriu ce se va întâmpla cu orice active care fac obiectul unor cazuri internaționale. Discuțiile referitoare la restituirea către victime și partajarea activelor ar trebui să conducă la un acord privind utilizarea unuia dintre instrumentele disponibile: de exemplu, noul Regulament și încheierea unui acord de partajare a activelor.

Factorii care încurajează de regulă statele să încheie acorduri de partajare a activelor sau să restituie în totalitate valoarea activului confiscat includ frecvența cererilor transmise în general între două state în legătură cu înghețarea, sechestrarea, confiscarea și deposedarea de produsele infracțiunii; sau natura infracțiunii de pe urma căreia au fost obținute produsele. De exemplu, în cazuri de corupție care afectează cele mai sărace țări ale lumii, statele solicitate mai bogate vor avea în vedere repatrierea valorii activului confiscat în favoarea celeilalte țări, fie direct fie prin susținerea unor inițiative menite să aducă îmbunătățiri sociale de ansamblu țării respective (cum ar fi proiectele educaționale sau caritabile). Modelul ONU al Acordului de partajare a activelor este disponibil la adresa https://www.unodc.org/pdf/crime/ieg_crime_2005-01-26_draft_model_agr_01.pdf

11. Asistența judiciară reciprocă pentru recuperarea activelor

Capacitatea de a solicita temporar asistență internațională pentru înghețarea și sechestrarea unor active care au fost transferate în afara jurisdicției legale a unei țări, în vederea păstrării acestora până la emiterea oricăror eventuale ordine de confiscare pe cale penală sau a oricăror ordine de recuperare pe cale civilă, este un instrument cheie în combaterea circulației ilegale a produselor infracțiunii.

Așa cum s-a menționat mai sus referitor la anchete, diferențele legate de legislația națională, politicile, instituțiile și procedurile locale pot îngreuna prelucrarea eficientă a cererilor internaționale de înghețare, sechestrare, confiscare și deposedare de active, însă prevederea referitoare la asistența judiciară reciprocă acordată altor state s-a dovedit a fi un instrument vital.

Numeroase state dețin un singur oficiu responsabil cu prelucrarea cererilor de asistență judiciară reciprocă primite și prin intermediul căruia trebuie transmisă într-o primă fază orice asemenea cerere; alte state sunt dispuse să accepte astfel de cereri prin intermediul unor oficii regionale sau al anumitor autorități, în funcție de natura cererii. Aceste cerințe sunt publicate pe scară largă; de exemplu, Consiliul Europei pune la dispoziție un ghid cuprinzător privind procedurile naționale ale statelor membre și cerințele acestora în ceea ce privește prelucrarea cererilor.[9] Punctele de contact din cadrul rețelelor ARIN oferă de asemenea informații și asistență în legătură cu transmiterea unei cereri de asistență în atenția oficiului corespunzător.

Asistența judiciară reciprocă permite cooperarea între state pentru a obține asistență în legătură cu anchetarea sau urmărirea infracțiunilor, precum și cu anchetarea, înghețarea și confiscarea produselor infracțiunii atât pe baza procedurilor penale (prin sentință de condamnare), cât și pe baza procedurilor civile (fără sentință de condamnare).

Cererile constau într-o scrisoare oficială internațională (SOI sau SO). În jurisdicțiile de drept civil, acestea sunt cunoscute și cu denumirea de comisii rogatorii (în limba franceză *Commissions Rogatoires).* Acest tip de asistență este solicitată în general de instanțe sau de procurori și se mai numește și „cooperare judiciară”.

Situația în care un stat urmărește înregistrarea și executarea promptă a ordinelor de înghețare și confiscare ale unui alt stat, în temeiul Deciziei-cadru 2003/577/JAI a Consiliului privind recunoașterea reciprocă a ordinelor de înghețare a bunurilor sau a probelor ori Deciziei-cadru 2006/783/JAI a Consiliului privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce pentru hotărârile de confiscare, se numește „recunoaștere reciprocă”. În loc să utilizeze cereri oficiale sau cereri oficiale internaționale, statele membre completează un certificat model, anexat la fiecare dintre Deciziile-cadru menționate.

[9] https://www.coe.int/en/web/transnational-criminal-justice-pcoc/MLA-country-information

Primirea cererilor internaționale de asistență

La început, este esențială analiza unei cereri primite pentru a stabili dacă se solicită măsuri de asistență în cadrul unor proceduri penale sau civile, astfel încât organizația adecvată să poată prelucra cererea și să ofere asistență.

Unele state nu acceptă cereri de asistență în cadrul unor proceduri civile în legătură cu ordine de recuperare a activelor bazate pe proceduri civile (fără sentință de condamnare). Cu toate acestea, în articolul 43 din UNCAC este exprimată dorința ca, după caz și în concordanță cu sistemele juridice naționale, statele semnatare să ia în considerare acordarea de asistență reciprocă în cadrul anchetelor și procedurilor în materie civilă și administrativă care au legătură cu acte de corupție. În plus, cu titlu de exemplu, articolul 21 din Convenția de la Varșovia a Consiliului Europei acordă unui stat solicitat autoritatea de a lua orice măsuri provizorii necesare, cum ar fi înghețarea sau sechestrarea, pentru a sprijini un alt stat semnatar care a instituit proceduri penale sau proceduri în scopul confiscării. Prin aceste Convenții și alte acorduri similare se urmărește în general ca statele să își ofere reciproc asistență în cea mai mare măsură posibilă, intenția fiind ca aceasta să cuprindă și cererile de asistență în vederea recuperării activelor care nu se bazează pe o sentință de condamnare.

Capitolele anterioare oferă recomandări detaliate referitoare la aspectele care trebuie menționate în cererile de asistență judiciară reciprocă în vederea urmăririi, înghețării, sechestrării, confiscării și deposedării de active. În capitolul 14 se regăsesc instrumente utile pentru elaborarea cererilor de asistență judiciară reciprocă.

Trebuie reținut faptul că recuperarea activelor în străinătate implică adesea eforturi considerabile și voință politică. Pentru a asigura succesul:

- se va avea în vedere ca elementele de limbă și ortografie din cuprinsul oricărui document transmis să fie traduse cu exactitate din limba originală: unele țări resping o cerere pur și simplu din cauza unor greșeli de ortografie
- se va menține contactul regulat cu anchetatorii parteneri din străinătate și cu autoritățile internaționale de urmărire penală în legătură cu cazul
- se vor comunica noutățile referitoare la evoluția anchetei și a procedurilor judiciare desfășurate la nivel național, cu promptitudine dacă este necesar
- trebuie înțelese acordurile de partajare a activelor.

12. Prezentare generală a Acordurilor bilaterale de recuperare a activelor existente în regiune

Albania
Albania a încheiat mai multe acorduri bilaterale, sintetizate în cadrul unui Manual privind cooperarea judiciară în materie penală. Nu se știe dacă oricare dintre acestea vizează recuperarea activelor în mod special.

Bosnia și Herțegovina
Bosnia și Herțegovina a încheiat acorduri cu mai multe jurisdicții situate în regiunea balcanică, dar și în afara acesteia. Aceste acorduri au un caracter mai general și nu pun accentul pe detalii referitoare la urmărirea, înghețarea, sechestrarea și confiscarea activelor. Bosnia și Herțegovina nu a încheiat niciun acord bilateral care să aibă legătură cu recuperarea activelor în mod particular. Confiscarea este reglementată în cadrul unor acorduri generale referitoare la asistența judiciară reciprocă.

Kosovo*
Nu există acorduri bilaterale privind recuperarea activelor.

Muntenegru
Muntenegru a încheiat acorduri bilaterale referitoare la asistența judiciară reciprocă în materie penală cu Serbia, Croația și Macedonia de Nord. Toate cele trei acorduri sunt asemănătoare. Acordurile nu conțin prevederi cuprinzătoare referitoare la recuperarea activelor. La articolul 3 (Domeniul de aplicare a asistenței judiciare), este prevăzut faptul că acțiunile solicitate pot include confiscarea și sechestrarea temporară a bunurilor. Aceste acorduri sunt disponibile doar în limba locală.

Macedonia de Nord
Macedonia de Nord deține mai multe acorduri bilaterale în vigoare cu jurisdicții printre care se numără și statele balcanice vecine, acorduri semnate și ratificate încă din 1998. În plus, există Protocoale de cooperare încheiate între Parchetul din Macedonia de Nord și Parchetele din Albania, Bosnia și Herțegovina, Serbia, Croația și Muntenegru. Aceste acorduri și protocoale au un caracter mai general și pun accentul pe schimbul de informații, extrădare și aplicarea sancțiunilor penale. Niciunul nu vizează diversele aspecte ale recuperării activelor în mod particular. Toate acordurile și protocoalele sunt disponibile doar în limba locală.

* Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este în conformitate cu CSONU 1244 și Avizul CIJ privind Declarația de independență a Republicii Kosovo

Serbia

Serbia a încheiat un acord bilateral cu Muntenegru. Acesta oferă baza legală a cooperării în legătură cu probele și instrumentele infracțiunii și mai puțin în legătură cu produsele acesteia. Prin urmare, acordul nu este suficient pentru a asigura o cooperare extinsă și eficientă în domeniul confiscării activelor.

13. Acronime/Abrevieri

AMO	(Asset Management Office) - Oficiul pentru administrarea creanțelor
AP	(Analysis Project (Europol)) - Proiectul de analiză Europol
ARIN	(Asset Recovery Inter-Agency Network) - Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor
ARIN-AP	(Asset Recovery Inter-Agency Network Asia Pacific) - Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Asia Pacific
ARIN-CARIB	(Asset Recovery Inter-Agency Network Caribbean) - Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Caraibelor
ARIN-EA	(Asset Recovery Inter-Agency Network Eastern Africa) - Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Africii de Est
ARIN-SA	(Asset Recovery Inter-Agency Network Southern Africa) - Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Africii de Sud
ARIN-WA	(Asset Recovery Inter-Agency Network Western Africa) - Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Africii de Vest
ARIN-WCA	(Asset Recovery Inter-Agency Network West and Central Asia) - Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din zona Asiei Centrale și de Vest
ARO	(Asset Recovery Office) - Oficiul de recuperare a creanțelor
CARIN	(Camden Asset Recovery Inter-Agency Network) - Rețeaua Camden Inter-agenții de Recuperare a Creanțelor
CoE	- Consiliul Europei
CSP	(Corporate Service Provider) - Societate prestatoare de servicii financiare
d.n./D.n.	- Data nașterii
EGMONT	(Egmont Group (of FIUs)) - Grupul EGMONT (al Unităților de Informații Financiare - UIF)
EJN	(European Judicial Network (EU)) - Rețeaua Judiciară Europeană
ETS	(Council of Europe Treaty Series) - Seriile de Tratate ale Consiliului Europei
UE	- Uniunea Europeană
SM UE	- Stat membru (State membre) UE
Eurojust	- Unitatea Europeană de Cooperare Judiciară
Europol	- Agenția Uniunii Europene pentru cooperare în materie de aplicare a legii
FATF	(Financial Action Task Force on Money Laundering) - Grupul de Acțiune Financiară Internațională pentru combaterea spălării banilor - GAFI
UIF	- Unitate de Informații Financiare
GAFI	(Groupe d'action financière) - denumirea în limba franceză a Grupului de Acțiune Financiară Internațională
GAFILAT	- organismul regional GAFI din America Latină

GFPN	(Interpol Global Focal Point Network) - Rețeaua globală de puncte de contact Interpol
I 24/7	- sistemul de comunicare polițienească la nivel mondial (Interpol)
IBC	- Corporație sau societate internațională OIPC
	- Organizația Internațională de Poliție Criminală (Interpol)
SOI	- Scrisoare (Cerere) oficială internațională
INTERPOL	- Organizația Internațională de Poliție Criminală (OIPC)
I-SECOM	- sistem securizat de e-mail bazat pe web, dedicat comunității specializate în combaterea corupției (Interpol)
JIT	(Joint Investigation Team) - Echipă comună de anchetă
JAI	- Consiliul Justiție și Afaceri Interne (UE)
SRL	- Societate cu răspundere limitată
SO	-Scrisoare (Cerere) oficială
MLA	(Mutual Legal Assistance) - Asistență judiciară reciprocă
MONEYVAL	- Comitetul de Experți pentru Evaluarea Măsurilor de Combatere a Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului (comitet al CoE)
SM	- Stat membru (State membre) UE
MT103	- Mesaj standard de plată utilizat pentru transferurile internaționale prin rețeaua SWIFT
BNC	- Biroul Național Central Interpol
POA	- Plan Operațional de Acțiune
OLAF	(Office Européen de Lutte Antifraude / European Anti-Fraud Office) - Oficiul European de Luptă Antifraudă
CCP ESE	- Convenția privind cooperarea polițienească în Europa de Sud-Est
CP	- căsuțăpoștală
RAI	(Regional Anti-Corruption Initiative) - Inițiativa regională anticorupție

RRAG	(Red de Recuperación de Activos de GAFILAT) - Rețeaua inter-agenții de recuperare a creanțelor din America Latină
SIENA	(Secure Information Exchange Network Application) - platforma electronică Europol pentru schimbul securizat de informații
StAR	(Stolen Asset Recovery (Initiative)) - Inițiativa de recuperare a activelor furate
SWIFT	(Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) - Societatea pentru Telecomunicații Financiare Interbancare Mondiale
UK	-Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord
ONU	- Organizația Națiunilor Unite
UNCAC	- Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva Corupției
UNODC	- Biroul Organizației Națiunilor Unite pentru Droguri și Criminalitate
UNTOC	- Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva Criminalității Organizate Transnaționale (2000)
UWO	- Ordin(e) de confiscare a averilor nejustificate în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord

14. Surse utile de informații

Cele mai bune practici GAFI privind confiscarea (Recomandările 4 și 38) și un cadru pentru acțiunile în curs de desfășurare cu privire la recuperarea activelor (2012)
Acest document descrie cele mai bune practici la nivel internațional, pentru a sprijini țările în implementarea Recomandărilor 4 și 38 emise de GAFI și pentru a aborda impedimentele care afectează eficiența procesului de confiscare și de recuperare a activelor în context internațional:
http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/bestpracticesonconfiscationrecommendations4and38andaframeworkforongoingworkonassetrecovery.html

Raportul GAFI privind ascunderea beneficiarului real (2018)
Deși formele de organizare a persoanelor juridice (societăți comerciale, fundații, asocieri și alte tipuri de entități și construcții juridice) sunt importante în susținerea activității comerciale și antreprenoriale, acestea pot fi utilizate și inadecvat, în scopul tăinuirii posesorului sau a persoanei care controlează activele dobândite în mod ilicit. Raportul prezintă peste 100 de studii de caz din 34 de jurisdicții diferite din cadrul rețelei globale GAFI, experiențe ale personalului responsabil cu aplicarea legii și ale altor experți, date din sectorul privat, cercetări bazate pe informații din sectorul privat dar și pe surse deschise, precum și rapoarte de date operative în vederea identificării metodelor utilizate de infractori pentru ascunderea beneficiarului real. Sunt analizate vulnerabilitățile asociate noțiunii de beneficiar real, accentul fiind pus pe implicarea unor intermediari profesioniști.
http://www.fatf-gafi.org/publications/methodsandtrends/documents/concealment-beneficial-ownership.html

Parteneriatele internaționale în cadrul inițiativei StAR în vederea recuperării activelor: Prezentare generală și Registrul global al rețelelor (2012)
Acest registru cuprinde listele de rețele destinate recuperării activelor, precum și informații referitoare la structura, operațiunile și datele de contact ale acestora.
https://star.worldbank.org/publication/international-partnerships-asset-recovery

Surse deschise de informații referitoare la structurile offshore

The Puppet Masters (2011): how the corrupt use legal structures to hide stolen assets and what to do about it (Raport al Băncii Mondiale despre modalitățile prin care persoanele corupte utilizează structurile legale pentru a ascunde activele furate și soluțiile aplicabile în asemenea situații)
Această publicație tratează problema structurilor corporative și financiare care stau la baza filierelor ascunse de circulație a banilor. Documentul pune accentul mai ales pe ușurința cu care persoanele corupte își ascund interesele în spatele unei aparente structuri corporative și pe dificultățile întâmpinate de anchetatori în încercarea de a înlătura aceste false aparențe.
http://documents.worldbank.org/curated/en/784961468152973030/The-puppet-masters-how-the-corrupt-use-legal-structures-to-hide-stolen-assets-and-what-to-do-about-it

Offshore Activities and Money laundering – Recent Findings & Challenges (2017) (Activitățile offshore și spălarea banilor – constatări recente și provocări). Acest raport este publicat de UE și analizează răspunsul UE referitor la asigurarea transparenței în ceea ce privește evidențele bancare, beneficiarul real și contabilitatea fiscală. https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e2af020a-1379-11e7-808e-01aa75ed71a1/language-en

Surse deschise pentru elaborarea cererilor de asistență judiciară reciprocă

Instrumentul UNODC de redactare a cererilor de asistență judiciară reciprocă - https://www.unodc.org/mla/
Instrumentul de redactare a cererilor de asistență judiciară reciprocă a fost conceput de UNODC pentru a ajuta specialiștii în justiție penală în elaborarea rapidă a cererilor de asistență judiciară reciprocă, stimulând astfel cooperarea între state și urgentând răspunsurile la cererile respective.

Instrumentele Consiliului Europei - https://www.coe.int/en/web/transnational-criminal-justice-pcoc/mutual-legal-assistance
Acest website oferă informații utile referitoare la țări, tratate, Convenții, standarde internaționale și instrumente pentru implementarea asistenței judiciare reciproce în materie penală.

Instrumentele Rețelei Judiciare Europene
https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Home.aspx
Acest site web pune la dispoziție numeroase instrumente utile pentru identificarea cerințelor legale ale unei autorități competente locale la momentul solicitării cooperării judiciare, un model de cerere de asistență judiciară reciprocă, o bibliotecă judiciară, puncte de contact, precum și informații juridice concise și practice privind cooperarea judiciară în legătură cu măsurile coercitive.

Instrumentele Autorității centrale din Regatul Unit – https://www.gov.uk/guidance/mutual-legal-assistance-mla-requests
Acest site web oferă informații utile pentru autoritățile competente din străinătate (și din Regatul Unit), referitoare la obținerea pe teritoriul Regatului Unit (sau în străinătate) a probelor utilizate în anchetele sau procedurile penale.

15. Anexe

ANEXA A

SCHIMB DE INFORMAȚII ÎN TEMEIUL DECIZIEI-CADRU 2006/960/JAI A CONSILIULUI FORMULAR CARE URMEAZĂ A FI UTILIZAT DE
STATUL MEMBRU RESPONDENT ÎN CAZUL TRANSMITERII/AMÂNĂRII/REFUZULUI TRANSMITERII INFORMAȚIILOR

Acest formular va fi utilizat pentru transmiterea informațiilor și/sau datelor operative solicitate, pentru informarea autorității solicitante cu privire la imposibilitatea de respectare a termenului limită uzual, necesitatea de a supune cererea aprobării unei autorități judiciare, sau refuzul de a transmite informațiile.

Acest formular poate fi utilizat de mai multe ori pe parcursul procedurii (de exemplu dacă cererea trebuie transmisă mai întâi unei autorități judiciare, iar ulterior reiese că executarea cererii trebuie refuzată).

Autoritatea solicitată (nume, adresă, nr. de telefon, fax, e-mail, stat membru)	
Detaliile agentului intermediar (opțional):	
Referința acestui răspuns	
Data și referința răspunsului anterior	
Răspunsul este adresat următoarei autorități solicitante	
Data și ora cererii	
Referința cererii	

Termenul limită normal prevăzut în articolul 4 al Deciziei-cadru 2006/960/JAI		
Infracțiunea intră sub incidența articolului 2(2) al Deciziei-cadru 2002/584/JAI și informațiile sau datele operative solicitate figurează într-o bază de date la care are acces direct o autoritate de aplicare a legii din statul membru solicitat.	Cererea este urgentă	• ☐ 8 ore
	Cererea nu este urgentă	• ☐ 1 săptămână
Alte cazuri		• ☐ 14 zile

Informații transmise în temeiul Deciziei-cadru 2006/960/JAI: informații și date operative furnizate
1. Utilizarea informațiilor și datelor operative transmise ☐ doar în scopurile pentru care au fost furnizate sau pentru prevenirea unei amenințări iminente și grave la adresa siguranței publice; ☐ și în alte scopuri, cu respectarea următoarelor condiții (opționale):
2. Credibilitatea sursei ☐ Credibilă ☐ În mare parte credibilă ☐ Necredibilă ☐ Nu poate fi evaluată

3. Acuratețea informațiilor sau datelor operative ☐ Informații sigure ☐ Informații validate de sursă ☐ Zvonuri - confirmate ☐ Zvonuri - neconfirmate

4. Rezultatul anchetei penale sau al operațiunii de colectare a datelor operative în materie penală, în cadrul căreia a avut loc schimbul de informații, trebuie raportat autorității care transmite informațiile ☐ Nu ☐ Da
5. În cazul unui schimb spontan de informații, motivele pentru a considera că informațiile sau datele operative ar putea ajuta la detectarea, prevenirea sau anchetarea infracțiunilor la care se face referire în articolul 2(2) al Deciziei-cadru 2002/584/JAI:
AMÂNARE – Nu poate fi oferit un răspuns în termenul limită prevăzut în articolul 4 al Deciziei-cadru 2006/960/JAI
Informațiile sau datele operative nu pot fi furnizate în termenul limită prevăzut, din următoarele motive: Acestea pot fi furnizate în: ☐ 1 zi ☐ 2 zile ☐ 3 zile ☐ ….. săptămâni ☐ 1 lună
☐ A fost solicitată aprobarea din partea unei autorități judiciare. Procedura în vederea acordării/respingerii aprobării durează aproximativ .... săptămâni.
REFUZ – Informațiile sau datele operative ☐ nu au putut fi furnizate și solicitate la nivel național; sau ☐ nu pot fi furnizate din unul sau mai multe dintre motivele de mai jos:
A — Motiv legat de controlul judiciar care împiedică transmiterea sau impune utilizarea asistenței judiciare reciproce
☐ autoritatea judiciară competentă nu a autorizat accesul la și schimbul de informații sau date operative
☐ informațiile sau datele operative solicitate au fost obținute în prealabil prin măsuri coercitive iar furnizarea acestora nu este permisă de legislația națională

☐ informațiile sau datele operative nu sunt deținute • de autoritățile responsabile cu aplicarea legii; sau • de autoritățile publice sau de entitățile private, astfel încât să fie disponibile autorităților responsabile cu aplicarea legii fără necesitatea aplicării unor măsuri coercitive
☐ B — Furnizarea informațiilor sau datelor operative solicitate ar prejudicia interesele naționale fundamentale privind securitatea, sau ar compromite reușita unei anchete în derulare sau a unei operațiuni de colectare a datelor operative în materie penală, sau ar periclita siguranța persoanelor, sau ar fi evident disproporțională sau irelevantă în raport cu scopul solicitării.
Dacă se aplică situația A sau B, se vor oferi informații sau motive de refuz suplimentare, dacă se consideră necesar (opțional):
☐ D — Autoritatea solicitată decide să refuze executarea cererii deoarece, în conformitate cu legislația statului membru solicitat, aceasta are legătură cu următoarea infracțiune(se va specifica natura infracțiunii și încadrarea juridică a acesteia), care este pedepsită cu un an de închisoare sau mai puțin
☐ E — Informațiile sau datele operative solicitate nu sunt disponibile
☐ F — Informațiile sau datele operative solicitate au fost obținute din partea unui alt stat membru sau a unui stat terț și sunt supuse principiului specialității, iar statul membru sau statul terț respectiv nu și-a exprimat consimțământul privind transmiterea informațiilor sau datelor operative.

ANEXA B

SCHIMB DE INFORMAȚII ÎN TEMEIUL DECIZIEI-CADRU 2006/960/JAI A CONSILIULUI FORMULAR DE CERERE PENTRU INFORMAȚII ȘI DATE OPERATIVE, CARE URMEAZĂ A FI UTILIZAT DE STATUL MEMBRU SOLICITANT

Acest formular va fi utilizat în cazul solicitării de informații și date operative în temeiul Deciziei-cadru 2006/960/JAI

I — Informații administrative

Autoritatea solicitantă (nume, adresă, nr. de telefon, fax, e-mail, stat membru):	
Detaliile agentului intermediar (opțional):	
Către următorul stat membru:	
Data și ora cererii:	
Referința cererii:	

Cereri anterioare

☐ Aceasta este prima cerere în legătură cu acest caz

☐ Această cerere este în continuarea altor cereri în legătură cu același caz

Cerere anterioară/Cereri anterioare			Răspuns/Răspunsuri	
	Data	Referința (în statul membru solicitant)	Data	Referința (în statul membru solicitat)
1.				
2.				
3.				
4.				

Dacă cererea este transmisă către mai multe autorități din statul membru solicitat, vă rugăm să menționați canalul utilizat în fiecare caz:

☐ ENU (Unitatea Națională Europol)/Europol	☐ Pentru informarea Ofițerului de legătură	☐ Pentru executare
☐ Biroul Național Central Interpol	☐ Pentru informare	☐ Pentru executare
☐ Biroul Sirene	☐ Pentru informare	☐ Pentru executare
☐ Ofițerul de legătură	☐ Pentru informare	☐ Pentru executare
☐ Altele (vă rugăm să specificați)	☐ Pentru informare	☐ Pentru executare

Dacă aceeași cerere este transmisă și către alte state membre, vă rugăm să menționați numele respectivelor state membre și canalul utilizat (opțional)

II — Termene limită

De reținut: termenele prevăzute în articolul 4 al Deciziei-cadru 2006/960/JAI

C —Infracțiunea intră sub incidența articolului 2(2) al Deciziei-cadru 2002/584/JAI și informațiile sau datele operative solicitate figurează într-o bază de date la care are acces direct o autoritate de aplicare a legii

➔Cererea este urgentă ➔Termen limită: 8 ore, cu posibilitatea de prelungire

➔Cererea nu este urgentă ➔Termen limită: 1 săptămână

D — Alte cazuri: termen limită: 14 zile

De reținut: termenele prevăzute în articolul 4 al Deciziei-cadru 2006/960/JAI

C —Infracțiunea intră sub incidența articolului 2(2) al Deciziei-cadru 2002/584/JAI și informațiile sau datele operative solicitate figurează într-o bază de date la care are acces direct o autoritate de aplicare a legii

➔Cererea este urgentă ➔Termen limită: 8 ore, cu posibilitatea de prelungire

➔Cererea nu este urgentă ➔Termen limită: 1 săptămână

D — Alte cazuri: Termen limită: 14 zile

☐ **Cererea ESTE urgentă**
☐ **Cererea NU este urgentă**
Motivele pentru care cererea este urgentă (de ex. suspecții sunt ținuți în custodie, cazul trebuie prezentat în fața instanței înainte de o anumită dată):
Informațiile sau datele operative solicitate
Tipul de infracțiune/infracțiuni sau activitate infracțională/activități infracționale supusă/supuse anchetei
Descrierea circumstanțelor în care a fost săvârșită infracțiunea/au fost săvârșite infracțiunile, inclusiv ora, locația și gradul de implicare a persoanei vizate de cererea de informații sau date operative în săvârșirea infracțiunii/infracțiunilor:

Natura infracțiunii/infracțiunilor

A — Aplicarea articolului 4(1) sau 4(3) al Deciziei-cadru 2006/960/JAI

☐ A.1. Infracțiunea se pedepsește cu pedeapsa cu închisoarea a cărei durată maximă este de cel puțin trei ani în statul membru solicitant

ȘI

A.2. Infracțiunea include una (sau mai multe) dintre activitățile de mai jos:

☐ Apartenența la o organizație criminală	☒ Spălarea produselor infracțiunii
☐ Terorismul	☐ Criminalitatea informatică
☐ Falsificarea banilor, inclusiv a monedei Euro	☐ Infracțiunile împotriva mediului, inclusiv traficul ilicit de specii de animale pe cale de dispariție și traficul ilicit de specii și soiuri de plante pe cal de dispariție
☐ Traficul de persoane	☐ Complicitatea la trecerea frauduloasă a frontierei și la șederea ilegală
☐ Exploatarea sexuală a minorilor și pornografia infantilă	☐ Omuciderea voluntară, vătămarea corporală gravă
☒ Traficul ilegal de substanțe narcotice și psihotrope	☐ Traficul ilegal de organe și țesuturi umane
☐ Traficul ilegal de arme, muniție și substanțe explozive	☐ Răpirea, reținerea ilegală și privarea de libertate, luarea de ostatici
☐ Corupția	☐ Rasismul și xenofobia
☐ Frauda, inclusiv frauda care afectează interesele financiare ale Comunităților Europene, în sensul Convenției privind protejarea intereselor financiare ale Comunităților Europene din 26 iulie 1995	☐ Traficul ilegal de materiale nucleare sau radioactive
☐ Jaful organizat sau armat	☐ Traficul de autovehicule furate
☐ Traficul ilegal de bunuri culturale, inclusiv antichități și opere de artă	☐ Violul
☐ Înșelăciunea	☐ Incendierea cu intenție
☐ Șantajul și extorcarea de fonduri	☐ Infracțiunile de competența Curții Penale Internaționale
☐ Falsificarea și piratarea produselor	☐Sechestrarea ilegală de aeronave/nave
☐ Falsificarea de documente administrative și traficul de falsuri	☐ Sabotajul
☐ Falsificarea mijloacelor de plată	
☐ Traficul ilegal de substanțe hormonale și alți factori de creștere	

➔ Așadar, infracțiunea intră sub incidența articolului 2(2) al Deciziei-cadru 2002/584/JAI -> prin urmare, se aplică prevederile articolului 4(1) (cazurile care prezintă un caracter de urgență) și 4(3) (cazurile care nu prezintă un caracter de urgență) ale Deciziei-cadru 2006/960/JAI în ceea ce privește termenele de soluționare a cererii.
Sau ☐ B — Infracțiunea/infracțiunile nu este cuprinsă/nu sunt cuprinse la punctul A. În acest caz, se va face o descriere a infracțiunii/infracțiunilor respective:
Scopul solicitării informațiilor sau datelor operative
Legătura dintre scopul solicitării informațiilor sau datelor operative și persoana la care se referă informațiile sau datele operative
Identitatea/identitățile (în măsura cunoscută) persoanei/persoanelor supuse anchetei penale sau operațiunii de colectare a datelor operative în materie penală, care stă la baza cererii de informații sau de date operative
Motive pentru a se considera că informațiile sau datele operative sunt deținute de statul membru solicitat
Restricții privind utilizarea informațiilor din această cerere în alte scopuri decât cele pentru care au fost furnizate sau pentru prevenirea unei amenințări iminente și grave la adresa siguranței publice
☐ este permisă utilizarea ☐ este permisă utilizarea, fără a se menționa furnizorul informațiilor ☐ nu este permisă utilizarea fără acordul furnizorului informațiilor ☐ nu este permisă utilizarea

MODEL DE ACORD DE CONSTITUIRE A UNEI ECHIPE COMUNE DE ANCHETĂ

În conformitate cu:
[A se indica aici temeiurile juridice aplicabile, care pot fi preluate din instrumentele enumerate mai jos, fără a se limita la acestea:

— *Articolul 13 din Convenția din 29 mai 2000 între statele membre ale Uniunii Europene privind asistența judiciară reciprocă în materie penală;*

— *Decizia-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind echipele comune de anchetă;*

— *Articolul 1 din Acordul dintre Uniunea Europeană și Republica Islanda și Regatul Norvegiei privind aplicarea anumitor dispoziții ale Convenției din 29 mai 2000 cu privire la asistența judiciară reciprocă în materie penală între statele membre ale Uniunii Europene și ale Protocolului din 2001 la aceasta, din 29 decembrie 2003;*

— *Articolul 5 din Acordul privind asistența judiciară reciprocă între Uniunea Europeană și Statele Unite ale Americii;*

— *Articolul 20 din cel de-al doilea Protocol Adițional la Convenția europeană privind asistența judiciară reciprocă în materie penală din 20 aprilie 1959;*

— *Articolul 9 alineatul (1) litera (c) din Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope (1988);*

— *Articolul 19 din Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva criminalității organizate transnaționale (2000);*

— *Articolul 49 din Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției (2003);*

— *Articolul 27 din Convenția privind cooperarea polițienească în Europa de Sud-Est (2006).*

1. Părțile acordului

Părțile menționate mai jos au încheiat un acord privind constituirea unei echipe comune de anchetă, denumită în continuare „JIT”:

1.[A se introduce ca Parte la acord numele primei agenții competente/primului organ administrativ competent a/al unui stat]

Și

2.[A se introduce ca Parte la acord numele celei de-a doua agenții competente/celui de-al doilea organ administrativ competent a/al unui stat]

Părțile la prezentul acord pot decide, de comun acord, să invite agențiile sau organele administrative ale altor state să devină părți la acesta.

2. Obiectivul echipei comune de anchetă (JIT)

Prezentul acord se referă la constituirea unei echipe comune de anchetă în scopul următor:

[Se va face o descriere a obiectivului specific al JIT.
Această descriere trebuie să includă circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea anchetată/au fost comise infracțiunile anchetate în statele implicate (data, locul și natura acesteia/acestora) și, dacă este cazul, o trimitere la procedurile interne în curs. Trimiterile la datele cu caracter personal care au legătură cu un caz anume trebuie reduse la un nivel minim.
Această secțiune trebuie totodată să descrie pe scurt obiectivele JIT (inclusiv, de exemplu, detalii despre colectarea de probe, arestarea coordonată a persoanelor suspecte, înghețarea activelor …). În acest context, Părțile trebuie să ia în considerare includerea inițierii și a finalizării unei anchete financiare pe lista obiectivelor JIT.]

3. Perioada prezentului acord

Părțile convin că echipa comună de anchetă va opera pentru o perioadă de **[a se indica durata exactă]**, începând de la data intrării în vigoare a prezentului acord. Prezentul acord intră în vigoare la data semnării sale de către ultima dintre părțile participante la echipa comună de anchetă. Această perioadă poate fi prelungită de comun acord.

4. Statele în care va interveni echipa comună de anchetă

JIT va interveni în statele părților la prezentul acord.
Echipa își va desfășura operațiunile în conformitate cu legislația statelor pe teritoriul cărora echipa operează la un moment dat.

5. Conducătorul (conducătorii) echipei comune de anchetă

Conducătorii echipei sunt reprezentanți ai autorităților competente care participă la anchetele penale din statele în care intervine echipa la orice moment dat, sub conducerea cărora membrii JIT își îndeplinesc sarcinile.
Părțile au desemnat următoarele persoane pentru a acționa în calitate de conducători ai JIT:

Nume	Funcție/grad	Autoritate/agenție	Stat

În cazul în care vreuna dintre persoanele menționate mai sus se află în incapacitatea de a-și îndeplini sarcinile, se va desemna un înlocuitor fără întârziere. Înlocuirea în cauză se va notifica în scris tuturor părților interesate și va fi anexată la prezentul acord.

6. Membrii echipei comune de anchetă

În plus față de persoanele menționate la punctul 5, o listă cu membrii JIT va fi pusă la dispoziție de către părți, într-o anexă la prezentul acord dedicată acestui scop.
În cazul în care vreunul dintre membrii JIT se află în incapacitatea de a-și îndeplini sarcinile, se va desemna un înlocuitor fără întârziere, prin notificare scrisă trimisă de conducătorul JIT competent.

7. Participanții la echipa comună de anchetă

Părțile la JIT convin să implice **[a se introduce, de exemplu, Eurojust, Europol, OLAF …]** ca participanți la JIT. Aranjamentele specifice referitoare la participarea **[a se introduce numele]** trebuie abordate în apendicele corespunzător la prezentul acord.

8. Colectarea informațiilor și obținerea probelor

Conducătorii JIT pot conveni asupra unor proceduri specifice de urmat cu privire la colectarea informațiilor și obținerea probelor de către JIT în statele în care aceasta intervine.

Părțile le încredințează conducătorilor JIT sarcina de a oferi consiliere în ceea ce privește obținerea de probe.

9. Accesul la informații și la probe

Conducătorii JIT vor stabili procesele și procedurile de urmat în ceea ce privește schimbul de informații și de probe obținute ca urmare a activității JIT în fiecare stat membru.

[În plus, părțile pot conveni asupra unei clauze care să conțină reguli mai precise privind accesul la informații și la probe, precum și privind manipularea și utilizarea acestora. O astfel de clauză poate fi considerată

necesară mai ales atunci când echipa comună de anchetă nu se bazează nici pe Convenția UE, nici pe Decizia-cadru (care includ deja dispoziții specifice în această privință – a se vedea articolul 13 alineatul (10) din Convenție).]

10. Schimbul de informații și de probe obținute înainte de constituirea echipei comune de anchetă

În cadrul prezentului acord, părțile își pot comunica una alteia informațiile sau probele deja disponibile la data intrării în vigoare a prezentului acord și care se referă la ancheta menționată în acesta.

11. Informațiile și probele obținute de la state care nu iau parte la echipa comună de anchetă

În cazul în care devine necesară transmiterea unei cereri de asistență judiciară reciprocă către un stat care nu participă la JIT, statul solicitant va avea în vedere obținerea acordului statului solicitat de a comunica celeilalte (celorlalte) părți la JIT informațiile sau probele obținute ca rezultat al executării cererii.

12. Aranjamente specifice referitoare la membrii detașați

[În cazul în care se consideră oportun, părțile pot conveni, în temeiul acestei clauze, asupra condițiilor specifice în care membrii detașați pot:

- *să efectueze anchete – inclusiv și cu precădere să ia măsuri coercitive – în statul în care intervin (în cazul în care se consideră oportun, pot fi invocate aici sau pot fi anexate prezentului acord acte legislative interne)*
- *să solicite punerea în aplicare a unor măsuri în statul în care sunt detașați*
- *să comunice informații obținute de către echipă*
- *să aibă dreptul de a purta/face uz de arme.]*

13. Modificări aduse acordului

Prezentul acord poate fi modificat cu acordul comun al părților. Cu excepția cazului în care se prevede altfel în prezentul acord, modificările pot fi făcute în orice formă scrisă convenită de părți.

14. Consultarea și coordonarea

Părțile se vor asigura că are loc o consultare între ele ori de câte ori este necesar în vederea coordonării activităților echipei, inclusiv pe următoarele teme, dar fără a se limita la acestea:

— evaluarea progresului înregistrat și a prestației echipei

— momentul precis și modalitatea de intervenție a anchetatorilor

— modalitatea optimă pentru deschiderea eventualelor proceduri judiciare, examinarea locului adecvat pentru desfășurarea procesului și confiscarea.

15. Comunicarea cu mass-media

Dacă se ia în considerare comunicarea cu mass-media, momentul și conținutul acestei comunicări vor fi convenite de către părți și respectate de către participanți.

16. Evaluarea

Părțile pot lua în considerare evaluarea prestației JIT, a bunelor practici utilizate și a lecțiilor învățate. Pentru efectuarea evaluării se poate organiza o reuniune dedicată acestui scop.

[În acest context, părțile se pot raporta la formularul special de evaluare a JIT elaborat de Rețeaua UE de experți în materie de echipe comune de anchetă. Pot fi solicitate fonduri UE pentru susținerea reuniunii de evaluare.]

17. Aranjamente specifice

[A se adăuga, dacă este cazul. Următoarele subcapitole au scopul de a evidenția posibilele aspecte care ar putea fi descrise în mod detaliat.]

17.1. Normele privind divulgarea

[Părțile ar putea dori să clarifice aici normele naționale aplicabile în materie de comunicare a informațiilor către avocatul părții inculpate și/sau să anexeze o copie sau un rezumat al acestora.]

17.2. Gestionarea activelor/a modalităților de recuperare a activelor

17.3. Răspunderea

[Părțile ar putea dori să reglementeze acest aspect, mai ales atunci când echipa comună de anchetă nu se bazează nici pe Convenția UE, nici pe Decizia-cadru (care includ deja dispoziții specifice în această privință – a se vedea articolul 15 și articolul 16 din Convenție).]

18. Aranjamente organizatorice

[A se adăuga, dacă este cazul. Următoarele subcapitole au scopul de a evidenția posibilele aspecte care ar putea fi descrise în mod detaliat.]

18.1. Dotări (spații pentru birouri, vehicule, alte echipamente tehnice)

18.2. Costuri/cheltuieli/asigurări

18.3. Sprijinul financiar pentru JIT

[În temeiul prezentei clauze, Părțile pot conveni asupra unor aranjamente specifice privind rolurile și responsabilitățile în cadrul echipei, sub aspectul depunerii cererilor de finanțare din partea UE.]

18.4. Limba de comunicare

Întocmit la [locul semnării], [data]

[Semnăturile tuturor părților]

JO C 197, 12.7.2000, p. 3.
JO L 162, 20.6.2002, p. 1.
JO L 26, 29.1.2004, p. 3.
JO L 181, 19.7.2003, p. 34.
CET nr. 182.

Seria de tratate ONU, vol. 1582, p. 95.
Seria de tratate ONU, vol. 2225, p. 209, Documentul A/RES/55/25.
Seria de tratate ONU, vol. 2349, p. 41, Documentul A/58/422.
Înregistrare la Secretariatul Națiunilor Unite: Albania, 3 iunie 2009, nr. 46240.

Părțile trebuie să facă referire, în acest context, la Concluziile Consiliului și la Planul de acțiune privind calea de urmat în ceea ce privește anchetele financiare (documentul Consiliului 10125/16 + COR1).

Atunci când este necesar, JIT poate include experți naționali în recuperarea activelor. Exemple de formulări pot fi găsite în Apendicele 2 și 3.

Apendicele I

LA MODELUL DE ACORD PRIVIND CONSTITUIREA UNEI ECHIPE COMUNE DE ANCHETĂ

Participanții la o echipă comună de anchetă
Acord cu Europol/Eurojust/Comisia (OLAF), cu organismele competente în temeiul dispozițiilor adoptate în cadrul tratatelor și cu alte organisme internaționale.

1. Participanții la echipa comună de anchetă
Următoarele persoane vor participa la JIT:

Nume	Funcție/grad	Organizație

[A se introduce numele statului membru] a decis că membrul său național din cadrul Eurojust va participa la echipa comună de anchetă în numele Eurojust / în calitate de autoritate națională competentă.
În cazul în care vreuna dintre persoanele menționate mai sus se află în incapacitatea de a-și îndeplini sarcinile, va fi desemnat un înlocuitor. Înlocuirea în cauză se va notifica în scris tuturor părților interesate și va fi anexată la prezentul acord.

2. Aranjamente specifice
Participarea persoanelor sus-menționate va fi supusă următoarelor condiții și se va face numai în următoarele scopuri:

2.1. Primul participant la acord
- 2.1.1. Scopul participării
- 2.1.2. Drepturile conferite (dacă există)
- 2.1.3. Dispoziții privind costurile
- 2.1.4. Scopul și anvergura participării

2.2. Al doilea participant la acord (dacă este cazul)
- 2.2.1. …

3. Condițiile de participare pentru personalul Europol

3.1. Personalul Europol care participă la echipa comună de anchetă va oferi sprijin tuturor membrilor echipei și va pune la dispoziția anchetei comune întreaga gamă de servicii suport de care dispune Europol, așa cum se prevede în Regulamentul Europol și în conformitate cu acesta. Membrii personalului nu vor aplica măsuri coercitive. Cu toate acestea, personalul Europol care participă la JIT poate fi prezent, dacă primește instrucțiuni în acest sens și sub coordonarea conducătorului (conducătorilor) echipei, la activitățile operaționale ale echipei comune de anchetă, pentru a oferi consiliere și asistență la fața locului membrilor echipei care execută măsuri coercitive, cu condiția să nu existe constrângeri juridice la nivel național în locul în care intervine echipa.

3.2. Articolul 11 litera (a) din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene nu se aplică personalului Europol pe durata participării acestuia la JIT (2). Pe perioada operațiunilor unei JIT, membrii personalului Europol sunt supuși, în ceea ce privește infracțiunile comise împotriva lor sau de aceștia, legislației naționale a statului membru în care se desfășoară operațiunile, aplicabilă persoanelor cu funcții comparabile.

3.3. Personalul Europol poate fi în legătură directă cu membrii JIT și le poate furniza tuturor acestora toate informațiile necesare, în conformitate cu Regulamentul privind Europol.

Apendicele II

LA MODELUL DE ACORD PRIVIND CONSTITUIREA UNEI ECHIPE COMUNE DE ANCHETĂ

Acord privind prelungirea activității unei echipe comune de anchetă
Părțile au convenit să prelungească activitatea echipei comune de anchetă (denumită în continuare „JIT”) constituită prin acordul din **[a se introduce data]**, întocmit la **[a se introduce locul semnării]**, un exemplar din acord fiind prevăzut în anexă.
Părțile consideră că activitatea JIT trebuie prelungită după încheierea perioadei pentru care a fost constituită **[a se introduce data la care se încheie această perioadă]**, deoarece obiectivul echipei, astfel cum este stabilit la articolul **[a se introduce articolul privind obiectivul JIT]**, nu a fost încă realizat.
Circumstanțele care necesită prelungirea activității JIT au fost atent examinate de toate părțile. Prelungirea activității JIT este considerată esențială pentru realizarea obiectivului pentru care a fost constituită aceasta.
Prin urmare, JIT își va continua activitatea pentru o perioadă suplimentară de **[a se indica durata exactă]**, începând de la data intrării în vigoare a prezentului acord. Perioada menționată anterior poate fi prelungită în continuare de către părți, de comun acord.

Data/Semnătura

Apendicele III
LA MODELUL DE ACORD PRIVIND CONSTITUIREA UNEI ECHIPE COMUNE DE ANCHETĂ

Părțile au convenit să modifice acordul scris privind constituirea unei echipe comune de anchetă (denumită în continuare „JIT”) din **[a se introduce data]**, întocmit la **[a se introduce locul]**, un exemplar din acord fiind prevăzut în anexă. Semnatarii au convenit asupra faptului că următoarele articole se modifică după cum urmează:

1. (Modificare …)
2. (Modificare …)

Circumstanțele care necesită modificarea acordului privind JIT au fost atent examinate de toate părțile. Modificarea (modificările) adusă (aduse) acordului privind JIT este considerată esențială/sunt considerate esențiale pentru realizarea obiectivului pentru care a fost constituită JIT.

Data/Semnătura

Inițiativa regională anticorupție (RAI)

Inițiativa regională anticorupție (Regional Anti-corruption Initiative - RAI) este o organizație interguvernamentală formată din nouă state membre: Albania, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Croația, Republica Moldova, Muntenegru, Macedonia de Nord, România și Serbia. Polonia, Georgia și Slovenia sunt țări cu statut de Observator. Misiunea RAI este de a coordona cooperarea regională împotriva corupției, prin oferirea unei platforme comune destinate schimbului de cunoștințe și bune practici. Secretariatul organizației se află la Sarajevo și gestionează proiecte de pe întreg teritoriul Europei de Sud-Est, vizând în principal aspecte precum conflictul de interese și divulgarea activelor, protecția împotriva corupției prin legislație, evaluarea riscului de corupție, semnalele de alarmă, consolidarea integrității procesului de aplicare a legii și de recuperare a activelor.

Centrul de consiliere privind drepturile individuale în Europa (AIRE)

Centrul de consiliere privind drepturile individuale în Europa (AIRE) este o organizație non-guvernamentală care promovează conștientizarea drepturilor decurgând din legislația europeană și oferă sprijin victimelor încălcării drepturilor omului. Centrul are experiență mai ales în litigii în fața Curții Europene a Drepturilor Omului de la Strasbourg, participând la peste 150 de cazuri. Centrul AIRE s-a concentrat asupra țărilor din Balcanii Occidentali, unde a desfășurat de mai bine de cincisprezece ani o serie de programe pe termen lung dedicate statului de drept, în parteneriat cu instituții și instanțe naționale. Scopul acestor programe a fost acela de a încuraja implementarea la nivel național a Convenției Europene a Drepturilor Omului, de a susține procesul integrării europene prin consolidarea statului de drept și prin recunoașterea în totalitate a drepturilor omului și de a stimula cooperarea regională între judecători și specialiștii în materie de drept.

REGIONAL
ANTI-CORRUPTION
INITIATIVE

Fra Anđela Zvizdovića 1. B/5
71000 Sarajevo
Bosnia and Herzegovina
Tel: +387 33 296 327/328
www.rai-see.org
We look for better solutions together

The AIRE Centre
Advice on Individual Rights in Europe

Room 505, Institute od
Advanced Legal Studies
Charles Clore House,
17 Russell Square, London
Tel: +44 20 7831 4276
www.airecentre.org

Foreign &
Commonwealth
Office

Costurile pentru tipărirea acestei publicații au fost suportate de Guvernul britanic. Opiniile exprimate în cuprinsul acestei publicații nu aparțin în mod absolut necesar Guvernului britanic.